

report

Jdeme na to!

Čeští letci opět zaměřili na Balt
chránit vzdušný prostor

str. 14

Od jedné z nejrozsáhlejších ozbrojených vzpour proti nacistické moci, Slovenského národního povstání, uplynulo sedmdesát pět let

Příliš brzký boj

1. čs. armáda na Slovensku

Slovenské národní povstání vypuklo předčasně 29. srpna 1944. Bezprostředně tak reagovalo na obsazování Slovenska německou armádou z Polska a Maďarska. Dohodnutý signál zněl: Začněte s vystěhováním, platí od 20:00 dnešního dne. Povstání se rychle rozšířilo a zasáhlo třicet okresů, ve kterých žilo 1,7 milionu obyvatel. Představovalo nejrozsáhlejší ozbrojenou vzpuru proti nacistické moci nejen ve střední Evropě.

Téměř dva měsíce se tisíce slovenských povstaleckých vojáků, partyzánů a příslušníků 2. čs. samostatné paradesantní brigády úspěšně bránily německé, především zbraňové přesile. Zapojily se do něho i přibližně dva tisíce Čechů. Bojovali v něm Poláci, Rumuni, Rusíni, Ukrajinci, Francouzi, Bulhaři, Jugoslávci a další národnosti.

Původní zámysl předpokládal, že dvě slovenské divize dislokované na východním Slovensku se spojí s Rudou armádou a umožní jí

rychlý přechod přes karpatské hřebeny. To se ale nepotvrdilo. Nepomohl ani následující radiogram velitele povstalecké armády generála Jána Goliana: „Už tři dny jsme v boji s Němci a vy dosud ležíte v nečinnosti.“ Ani na další jeho nařízení, aby se divize alespoň spojily s povstalcí a pronikly údolím Váhu a Hronu, nikdo nereagoval. Dvě divize, jejichž skutečná bojová síla byla již v té době některými jejími důstojníky zpochybněna, nemohly samy o sobě sehrát pro úspěch povstání rozhodující

roli. Navíc tato východní armáda zůstala prakticky bez velení. Jak generál Malár, tak plukovník Talský svou roli nezvládli. Malár odcestoval v rozhodující chvíli do Bratislavy a plukovník Talský, který měl převzít odpovědnost, odletěl k sovětskému velení. Další zástupce východní armády pplk. František Urban nedostal od Talského žádné vojenské instrukce. To všechno napomohlo německé jednotce „Heinrici“, která za podpory 24. tankového sboru provedla 2. září odzbrojovací akci Kartoffelernte (sběr

23. ročník turnaje v nohejbale tříčlenných družstev

O pohár šéfredaktora A reportu

Datum: 9. října 2019, místo: Praha Ruzyně, sportovní hala

Písemné přihlášky potvrzené velitelem VÚ (ředitelem VZ) pošlejte na adresu: Jiří Krása, OdTV a PP MO OSI ASI Praha

brambor). Celkem bylo zajato 22 000 vojáků. Jen asi 1 500 vojáků přešlo do hor a později se přidalo k povstaleckým vojskům. Nebyla to ale jediná německá odzbrojovací akce. V noci z 1. na 2. září německý pluk Schill, speciálně vycvičený pro boj s partyzány, odzbrojil, na příkaz Josefa Tisa, bez boje mnohonásobně početnější bratislavskou posádku. Jednotky SS byly překvapeny, že u vrátnice kasáren nebyla dokonce přítomna strážní služba a většina vojska trávila čas v místních pivnicích. Zbytek vojáků popíjel přímo v budově kasáren. Nehledě na všechny tyto skutečnosti a na nedostatečnou výzbroj povstalců v první fázi povstání sváděli urputné boje a úspěšně se bránili.

Ke změně situace došlo až v říjnu. Německá divize „Tatra“ byla posílána o těžkou bojovou techniku a podnikla nové útoky, které skončily neúspěchem. Po poradě ve Vídni 5. října, kde vládlo velké rozčarování, byla vyslána na potlačení povstání SS-Sturmbrigade „Dirlewanger“ z Polska a 18. divize pancéřových granátníků SS „Horst Wessel“ z Maďarska. Tedy značná bojová síla.

Německá ofenzíva začala 19. října 1944. Jako předehru k ofenzívě Němci bombardovali Banskou Bystrici, Liptovskou Osadu a letiště Tri Duby. Brigáda Dirlewanger zaútočila jako první na Biely Potok, ale byla po těžkých bojích zastavena. Útoky ostatních německých sil však byly úspěšné. Podařilo se jim obsadit některé opěrné body. Velitel povstaleckých vojsk generál Viest svolal 22. října poradu svého štábu, na které určil taktiku dalších bojů. Po dvou dnech klidu byly 25. října boje obnoveny. Slovenská letiště Zolná a Tri Duby se dostala do dosahu palby německého dělostřelectva a 1. čs. stíhací pluk musel být evakuován. Povstalci tak ztratili veškerou leteckou podporu. Následujícího dne zaútočila německá divize Tatra od Zvolena i od Brezna přímo na Banskou Bystrici. Ta byla vyklizena bez boje, velitelství 1. čs. armády se přesunulo do Donoval. Generál Viest vydal svůj poslední rozkaz 28. října v 04:00 hodin. Přijal porážku armády a vyzval všechny vojáky, aby odešli do hor a pokračovali v partyzánské válce.

Text: Vladimír Marek, foto: VHÚ a VÚA-VHA

Nově vytvářené jednotky během povstání

Oslav Slovenského národního povstání se zúčastnil i ministr obrany Lubomír Metnar a náčelník Generálního štábu Armády ČR armádní generál Aleš Opat. Program vyvrcholil slavnostní vojenskou přehlídkou s účastí více než 2 000 vojáků a 200 kusů techniky. Naposledy se podobná akce konala před deseti lety.

Do Banské Bystrice se vypravily tisíce návštěvníků. Nechyběli samozřejmě nejvyšší představitelé SR v čele s prezidentkou Zuzanou

Čaputovou a řada zahraničních hostů. Českou republiku reprezentovali premiér Andrej Babiš či předsedové obou komor Parlamentu. „Pro nás Čechy povstání navždy bude i mimořádně významnou odbojovou akcí, v níž spolu se Slováky bojovalo i na dva tisíce Čechů za svobodu našeho společného státu – Československé republiky. I proto si povstání a jeho hrdiny připomínáme a musíme připomínat,“ zdůraznil ministr Metnar.

Vzniká velitelství pro operace	2
S brigádním generálem Petrem Procházkou jsme hovořili nejen o rušení Společného operačního centra a budování nového velitelství	
Kolektivní obrana NATO	6
Roční působení českých vojáků v misi předsunuté přítomnosti enhanced Forward Presence (eFP) v Litvě	
Příprava do Mali	9
Cvičení Protex prověřilo vojáky pro nasazení v misi EUTM ve scénářích blížících se těm reálným	
Neocenitelní pomocníci	10
Speciální psi vycvik pohledem psůvodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie	
Jediná v uniformě	12
Podplukovnice Jana Žďárová Karasová z hradecké Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany uspěla v soutěži nadějných vědkyň	
Gripeny v Pobaltí	14
Čeští letci opět zamířili na Balt chránit vzdušný prostor	
Jdeme na to!	16
Velitelem 3. úkolového uskupení AČR Baltic Air Policing 2019 (BAP) je podplukovník Pavel Pavlík	
Záložníci pod lupou	18
Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese	
Střelba z místa i za pohybu	20
Příslušníci 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice vybojovali třetí místo na mistrovství světa v airsoftu	
Libavá pod palbou	24
Ostré střelby plnou ráží pod taktovkou nového velitele	
Taktika, výsadky, ostrá střelba	26
Příslušníci 4. výsadkové roty AZ Chrudim absolvovali již třetí cvičení v tomto roce	
Nezдолný David Kellner	28
Voják, který dokázal předběhnout i atletickou špičku	
Technika v akci	30
Letošní ročník Dne sil podpory Armády České republiky – Cihelna 2019 zaznamenal rekordní návštěvnost	
Embraer KC-390 stále podle plánu	32
Technika a výzbroj	
Samohybná houfnice M109A7	36
Technika a výzbroj	
Kraloval tank M4 Sherman	38
Na letošní Tankový den do Lešan dorazilo rekordních 25 tisíc návštěvníků	
O pohár Moravské brigády	40
Střelecká soutěž s mezinárodní účastí	
Obrněnci v roli ponorek	42
Naše armáda se vycvik zaměřenému na hluboké brodění tanků věnuje již šedesát let	
Rukávové znaky	46
Manuál vojenského profesionála	
Karpaty zalité krví	48
Od nejrozsáhlejšího nasazení našich vojáků během druhé světové války, Karpatsko-dukelské operace, uplynulo sedmdesát pět let	

S brigádním generálem Petrem Procházkou jsme hovořili nejen o rušení Společného operačního centra a budování nového velitelství

Vzniká velitelství pro operace

Brigádní generál Petr Procházka se před několika měsíci stal zástupcem ředitele Společného operačního centra MO (SOC MO). Na toto ředitelství nastoupil s jasným úkolem připravit podmínky k vybudování nového Velitelství pro operace. A právě to byl důvod, proč jsme ho požádali o následující rozhovor.

Vysokou vojenskou školu jste končil v roce 1989, tedy v době, kdy odstarovala zásadní proměna naší armády spojená především s výrazným rušením útvarů. To asi nebylo zrovna lehké období pro začínajícího velitele čety?

Bylo to porevoluční období plné euforie. Nastoupil jsem do Chebu k motostřeleckému pluku, jako velitel motostřelecké čety. Těch pár měsíců do listopadu ještě probíhal klasický výcvik. Pak se ale vše změnilo. V souvislosti se vzpourou vězňů v Leopoldově jsme krátce hlídali vězňice v Ostrově nad Ohří. Chebský pluk byl jeden z prvosledových útvarů, na něž se vztahovalo opatření stáhnout se od státní hranice. Právě tyhle jednotky byly primárně nasazovány na podporu národního hospodářství. Takže jsem do roku 1991 působil s rotou v Praze na výstavbě sídliště Zličín a Stodůlky.

V roce 1994 jste se dostal do Chrudimi, kde odstartovala vaše výsadkářská kariéra. Považujete právě tento okamžik za jeden z nejdůležitějších pro vaši další vojenskou kariéru?

Profese výsadkáře mne lákala již dávno. Skákání, ale i další druhy výcviku výsadkářů jsou mezi mladými kluky velice atraktivní.

Skákal jste již předtím třeba ve Svazarmu?

Měl jsem o tyto záležitosti velký zájem, takže jsem si udělal parašutistický kurz v civilu. Mezi tím mi ale přišel rozkaz na převelení do Chrudimi, nestihl jsem absolvovat ani první seskok. K tomu jsem se dostal až v Chrudimi. Celé moje mládí jsem žil sportem, právě tohle bylo něco, co mne přitahovalo. Práce výsadkáře je fyzicky náročná, a o to jsem měl vždycky zájem. V tomto směru to tedy bylo jednoznačné. Pokud se týká činnosti výsadkáře, systém plánování, velení a řízení je obdobný jako u mechanizovaného vojska. Odlišný je způsob nasazení a vedení bojové činnosti, který vyžaduje samozřejmě i vyšší fyzické předpoklady. V tomto je výsadkářská činnost samozřejmě zajímavější.

Jak vás tehdy u tohoto elitního útvaru přijali, jak probíhala vaše proměna ve zkušeného výsadkáře?

V té době to byl ještě 71. výsadkový prapor, který se začínal transformovat na 43. výsadkový mechanizovaný prapor. Začaly se tvořit další rotu, přibyla 4. výsadková rota a nově se vytvořily jednotky bojové podpory a bojového zabezpečení. Současně vznikala i 4. brigáda rychlého nasazení, takže jsme byli součástí tohoto procesu. Nastoupili jsme v březnu 1994.

Postupně jste měnili podobu výcviku a přípravu vojáků, právě v Chrudimi vznikla naše první plně profesionální jednotka. Byl to v té době hodně složitý proces?

Systém přípravy byl hodně poplatný té době. Byli jsme výrazně poznamenáni naším bývalým členstvím ve Varšavském paktu a byli

jsem orientováni na způsob nasazení ve frontách, kde těžiště spočívalo v tankových formacích silně podporovaných letectvem a dělostřelectvem armády. Nová éra začala tím, že jednotky by měly být vysoce mobilní, s velkou schopností vedení manévru, ať už prostředky nebo palbou se zvýšenými nároky na expediční nasazení a součinnost v mezinárodním prostředí. Stejně tak proces standardizace vedený v rámci Severoatlantické aliance nás přinutil přejít na západní model přípravy sil a na tento proces navazovala profesionalizace armády. Tehdy neexistovala jasná koncepce přípravy sil a odpovídající výcviková zařízení, takže jsme si u útvarů dělali mnoho věcí takřka na koleni.

Měl jsem tu čest plnit úkol vybudování a cvičení první plně profesionální rotu AČR. Výstavbu této roty jsem zahájil po návratu z operace IFOR z Bosny a Hercegoviny v roce 1996. Výcvikový cyklus jednotky byl postaven na tři roky. Bylo to stanoveno z toho důvodu,

výsadkových míst. Nicméně červený baret se stal označením všech příslušníků 4. brn, i když je to primárně mechanizovaná brigáda. Pokud se na to ale dívám z pohledu „Chrudimáka“, měli by tento baret mít opravdu jen výsadkáři. Tedy vojáci, kteří jsou cvičeni k vedení bojové činnosti jako výsadkáři. Tyto jednotky se vyznačují rychlostí nasazení a splnění bojového úkolu s maximální tvrdostí a spolehlivostí. Umí zasáhnout, udělat si svůj díl práce a stáhnout se zpět, nebo vyčkat příchodu hlavních sil. Po nich nastupují další bojové jednotky s jednotkami bojové podpory. V tomto směru vidím rozdíl například proti práci mechanizovaných jednotek. Nicméně i u mechanizovaného vojska máme jednotky, které musí mít výsadkový výcvik, jako jsou průzkumné jednotky nebo odstřelovači. Takže v tomto ohledu bych červený baret neřešil jako ČVO výsadkáře, ale jako vojáky, kteří prošli bojovým výsadkovým výcvikem. Právě ten jim totiž dává určitou výjimečnost.

že nikdo ještě nedokázal přesně specifikovat délku přípravy od jednotlivce profesionálního vojáka až do jednotky stupně rota. Dnes je systém přípravy propracovaný a efektivnější, máme řadu školících a výcvikových zařízení v čele s Velitelstvím výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově. Byla to vynikající zkušenost a dnes mohu říci, že jsem měl první profesionální rotu v AČR.

Symbolem výsadkářů je červený baret, co pro vás osobně znamená?

Brigáda rychlého nasazení měla být podle záměru nasazena kombinovaným způsobem. Tedy i výsadkovým. Z toho důvodu byla většína vojáků zařazena i do výsadkového výcviku. Nicméně omezení, která vznikla úspornými finančními opatřeními, a také nedostatek výsadkového materiálu, vyvolal redukci počtů

Nastoupil jste do nové funkce s konkrétními úkoly zajistit transformaci SOC MO v nové operační velitelství?

Do funkce jsem nastoupil s pověřením náčelníka Generálního štábu AČR vybudovat Velitelství pro operace. Jedná se o operační stupeň v systému velení a řízení naší armády, který do této doby nechci říci neexistoval, ale byl zabezpečován jiným způsobem. Například SOC MO působí ve všech třech úrovních, tedy jak taktické, tak operační a strategické. Právě to ale není šťastné řešení, působení na více úrovních není příliš výhodné. Z tohoto důvodu se staví Velitelství pro operace. To bude mít odpovědnost za přípravu jednotek, sil a prostředků vyčleňovaných do operací. A to ne pouze do zahraničních operací, ale všech operací na a mimo území ČR, v rámci krizového řízení a za bezpečnostních krizových stavů.

Právě na operační úrovni budeme zastřešovat tyto procesy jako nástroj NGŠ AČR směrem k armádě. Vznik zmíněného velitelství je však podmíněn schválením vládou.

V minulosti jsme měli velitelství divize v Brně, Velitelství společných sil v Olomouci, nic z toho ale asi neplnilo roli operačního velitelství...

Jestli se nemýlím, tak z hlediska pohledu úrovně je divize pořád ještě nejvyšší taktický stupeň. Zhruba ten samý úkol plnili i Velitelství společných sil, které mělo v případě aktivace stavět divizi. Takže operační stupeň jsme tady v minulosti skutečně nikdy neměli. Tuto roli sehrávala pouze sekce SOC MO, která působila z hlediska řízení jednotek na taktické úrovni, z hlediska řízení některých krizových procesů na operační úrovni a z hlediska resortního a meziresortní spolupráce na strategické úrovni.

SOC měl sice na starosti zahraniční operace, ale doma v České republice se zabýval pouze krizovými situacemi, tedy většinou živelnými pohromami...

Nebyly to jen krizové situace způsobené živelnými pohromami, jednalo se o krizové situace jakéhokoliv typu. Jsme schopni podporovat policii a integrovaný záchranný systém nejen při povodních, ale i např. při průmyslových haváriích. Podíleli jsme se i na nezbytných opatřeních, které si vyžádalo rozšíření ptačí chřipky. Bylo to poměrně široké spektrum působení. Do působnosti SOC MO patří i zabezpečení vedoucího managementu resortu při nejvyšších bezpečnostních stavech.

Jak dlouhé časové období si vyžádá přeměna Společného operačního centra ve Velitelství pro operace?

Nebude se jednat o transformaci. Před námi je úkol zrušit SOC MO i jako nákladové středisko a nově postavit Velitelství pro operace.

SOC MO tedy bude zcela zrušeno?

Ano, přesně tak. Nové velitelství by mělo svoji činnost zahájit již 1. října letošního roku. V té době zahájíme činnost velitelství zhruba s dvacetiprocentní naplněností tabulek Velitelství pro operace. Úkolem těchto prvních příslušníků bude zajistit počáteční operační schopnosti Velitelství pro operace k 1. 1. 2020. K tomuto termínu by zároveň měl k velitelství přejít personál SOC MO, Centrum podpory operací Pardubice a další vybraní příslušníci AČR. Mým úkolem je příprava s provedením tohoto procesu. Bezprostředně ho povede současný ředitel odboru podpory operací SOC MO plukovník gšt. David Schnábel, Msc., který bude pověřen velením u Velitelství pro operace od 1. 10. 2019. Já zůstávám na pozici zástupce ředitele SOC MO, a to jak z důvodu zajištění výstavby nového velitelství, tak i z důvodu ukončení činnosti SOC MO.

A fakta

Petr Procházka se narodil 19. února 1966 ve Frýdlantu. Po absolvování Vojenské střední odborné školy automobilní a tankové v Nitře studoval na Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Vyškově. Později absolvoval Vysokou školu velení a štábu ve Watchfieldu ve Velké Británii a Kurz Generálního štábu na Univerzitě obrany v Brně.

Profesní kariéra:

- 1989 velitel čety 53. motostřeleckého pluku, Cheb
- 1992 velitel strážní roty 2. výzbrojní základny, Olomouc
- 1994–1999 velitel výsadkové roty, 43. výsadkový mechanizovaný prapor, Chrudim
- 2000–2001 ZNŠ OPS, 43. výsadkový mechanizovaný prapor, Chrudim
- 2001–2004 náčelník štábu 43. výsadkový mechanizovaný prapor, Chrudim
- 2005–2008 náčelník štábu 4. brigády rychlého nasazení, Žatec
- 2008–2010 zástupce velitele 4. brigády rychlého nasazení, Žatec
- 2011–2013 zástupce ředitele Společného operačního centra MO, Praha
- 2013–2014 vedoucí starší styčný důstojník zahraničního pracoviště AČR v USCENCOM, Tampa, USA
- 2014–2016 hlavní styčný důstojník národního zastoupení AČR v USCENCOM, Tampa, USA
- 2016–2017 zástupce velitele Velitelství výcviku – Vojenské akademie, Vyškov
- 1. 12. 2017 zástupce velitele pozemních sil
- 1. 2. 2019 zástupce ředitele Společného operačního centra, Praha
- 8. 5. 2019 jmenován do hodnosti brigádního generála

Operační nasazení:

- 1996 zástupce velitele mechanizované roty, IFOR, Bosna a Hercegovina
- 1997 velitel mechanizované roty, SFOR, Bosna a Hercegovina
- 2000 náčelník operační skupiny 43. mechanizovaného praporu, SFOR, Bosna a Hercegovina
- 2002–2003 velitel 2. česko-slovenského praporu, KFOR, Kosovo
- 2007 velitel kontingentu – náčelník štábu PRT Fayzabad, ISAF, Afghánistán
- 2009 velitel 3. kontingentu AČR v PRT Lógar, ISAF, Afghánistán

Kdy bude dokončeno úplné zrušení SOC MO?

Předpokládáme, že likvidační skupina bude působit do konce března příštího roku.

Co všechno bude obnášet vytvoření nového velitelství z personálního hlediska?

Základ nového velitelství vytvoří příslušníci SOC MO. Organizační struktura velitelství

bude v sobě zahrnovat klasické vojenské členění na jednotlivé odbory – „jéčka“. K zabezpečení schopností velitelství budeme potřebovat specialisty z většiny armádních odborností od zpravodajských přes jednotlivé druhy vojsk až po personální a finanční službu. Nové velitelství bude mít kolem sto padesáti osob. Zároveň dostaneme do podřízenosti Centrum podpory operací, což je v současné době Centrum zabezpečení

naše plánování a řízení. Důležité jsou i operační zkušenosti z hlediska nasazení.

Jaká bude přesně pozice nového velitelství, bude někde mezi velitelstvími pozemních a vzdušných sil na jedné straně a Generálním štábem na straně druhé?

Z hlediska strukturálního se to tak dá říci. Nad námi budou sekce Generálního štábu. V čele velitelství ale bude tříhvězdičkový generál, který bude přímo podřízen náčelníkovi Generálního štábu. Primárním úkolem tohoto velitelství v mírovém stavu je řízení operací na i mimo území České republiky. Při přechodu do vyšších krizových stavů, což je stav ohrožení státu a válečný stav, má naše velitelství za úkol postavit hlavní místo velení Armády České republiky. Je to orgán náčelníka Generálního štábu AČR k plánování a řízení sil v operacích a za krizových stavů.

Jaké síly vám naopak budou podřízeny?

V první fázi budeme mít v podřízenosti vyčleněné síly a prostředky Velitelství pozemních

a vzdušných sil předurčené do operací a hotovostních stavů a v budoucnu by měly být velitelství pro operace podřízeny Velitelství pozemních a vzdušných sil a Velitelství kybernetických sil a informačních operací.

Má naše armáda dostatečný počet jednotek odpovídající velikosti pro procvičování činnosti nového velitelství, anebo spíš počítáte s jeho zapojením do zahraničních cvičení s aliančními armádami?

Co se týká mnohonárodní spolupráce, počítáme s tím, že i v této oblasti budeme získávat zkušenosti. Jedním z našich úkolů bude vést přípravu a výcvik štábů velitelství sil například formou několika štábních nácviků. Prioritou pro štáb velitelství budou štábní cvičení, během kterých se budeme soustředit na sladění krizového managementu a přípravu sil do operací.

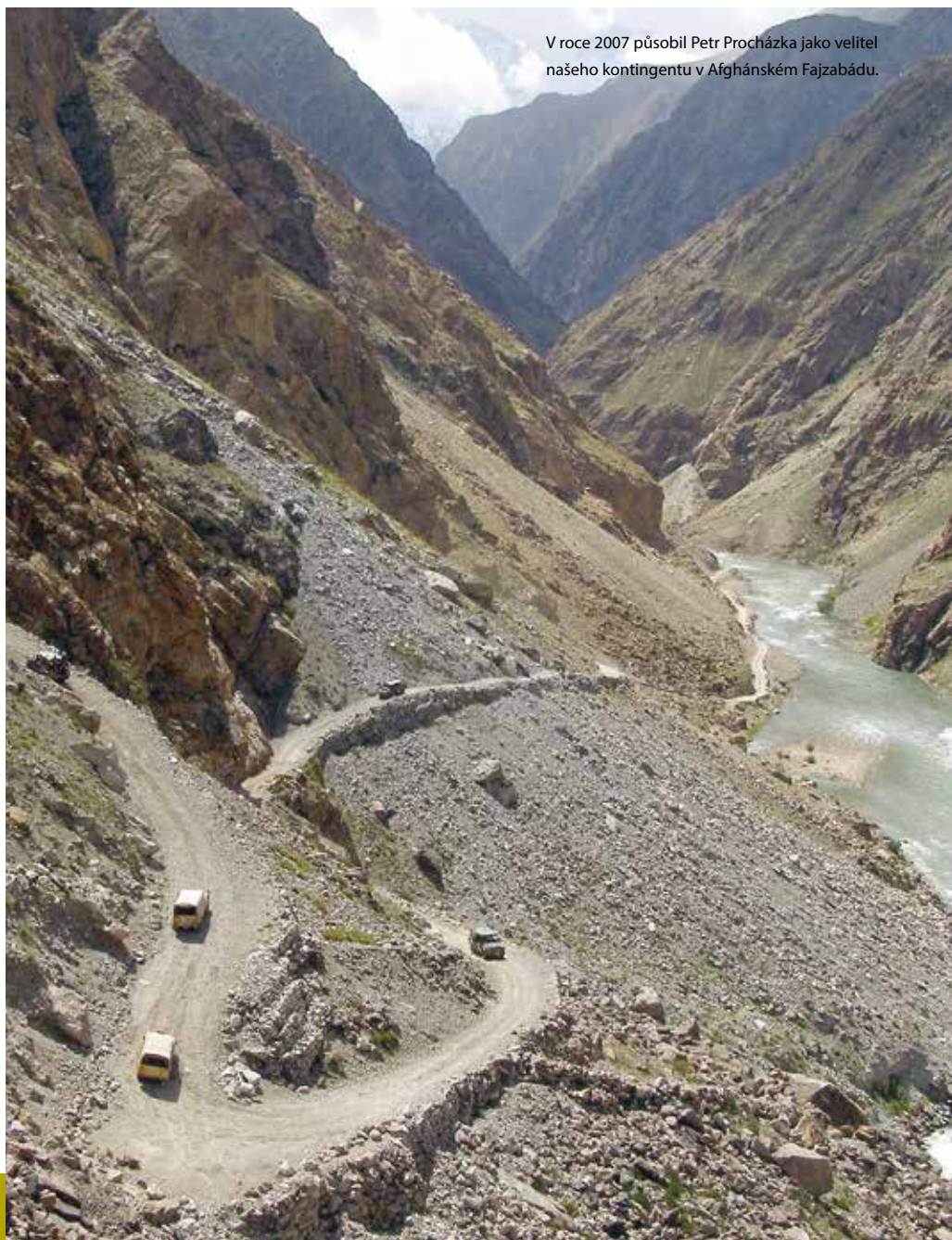
Text: Vladimír Marek,

foto: autor, Radko Janata a mjr. Miroslava Štenclová

zahraničních operací se sídlem v Pardubicích. Budeme mít tedy i možnost přímo disponovat materiálem předurčeným pro operace. Zároveň je před námi úkol do roku 2025 připravit objem materiálu pro praporní úkolové uskupení k podpoře plnění našich aliančních závazků. Největším problémem je samozřejmě rušení. S tím je spojena velká inventarizace, převody materiálu. Týká se to i administrativy a spisové dokumentace. Lidé jsou ale připraveni a berou to jako jakési nutné zlo, které musí proběhnout, aby nový operační velitel mohl k 1. 1. 2020 zahájit svou práci s čistým stolem. Velitelství pro operace bude také dál působit jako nástupnická organizace SOC MO.

Je v současné době k dispozici dostatečný počet štábních operačních pracovníků pro takovéto velitelství, anebo si je budete muset postupně připravit a vyškolit?

Přebíráme velice zkušený personál ze SOC MO doplněný o další odborníky z AČR, které budeme muset samozřejmě i dál profesně připravovat především v oblastech operačního plánování. Z tohoto důvodu jsem v jednání o spolupráci např. s UO Brno k přípravě kurzu operačního plánování. Budeme zde potřebovat proškolení zejména důstojníky v hodnostech kapitán a major. To jsou hodnosti, které neměly možnost dostat se do zahraničních struktur a na zahraniční pracoviště, působit zde na vyšších aliančních štábech a získat tak ty zkušenosti, které budeme potřebovat. V tomto směru tedy začneme pracovat na jejich profesním vzdělávání tak, aby byli připraveni na tuto činnost. Očekáváme, že pak u nás budou tak čtyři, pět let působit. Počítáme rovněž s jejich průběžným rotováním na štábních funkcích na zahraničních velitelstvích v operacích, kde po dobu šesti měsíců budou moci načerpat další zkušenosti z operačního prostředí. Tedy z oblastí, které využijeme pro

V roce 2007 působil Petr Procházka jako velitel našeho kontingentu v Afghánském Fajzabádu.

**Roční působení českých vojáků v misi
předsunuté přítomnosti enhanced Forward
Presence (eFP) v Litvě**

Kolektivní obrana NATO

**Po ročním působení českých vojáků v rámci
předsunuté přítomnosti eFP v Litvě přichází čas se
za jejich působením krátce ohlédnout. V Litvě bylo
nasazeno bezmála 500 českých vojáků, jejichž hlavní
bojovou sílu tvořily obrněci Pandur. V šestiměsíčních
intervalech se vystřídaly dvě rotní úkolová uskupení
postavená na bázi mechanizované roty ze žateckého
41. mechanizovaného praporu.**

O zřízení alianční předsunuté přítomnosti eFP v pobaltských státech a Polsku bylo rozhodnuto na summitu NATO ve Varšavě v červenci 2016. Jednalo se o vytvoření čtyř bojových uskupení v síle posíleného praporu dislokovaných v Polsku (pod vedením USA), v Litvě (pod vedením Německa), v Lotyšsku (pod vedením Kanady) a v Estonsku (pod vedením Velké Británie). Konkrétní vojenský příspěvek členských států je potvrzením národního závazku vyplývajícího z principu kolektivní obrany NATO. Armáda České republiky se připojila ke spojencům v Litvě v červenci 2018, kdy do mezinárodního praporečnického úkolového uskupení vyslala 1. rotní úkolové uskupení. Češi zde rok plnili úkoly společně s vojáky z Německa, Holandska, Belgie, Lucemburska a Norska.

Praporečnické úkolové uskupení v Litvě bylo vedeno Německem, které spolu s podporou hostitelské země Litvy zabezpečovalo nejpodstatnější logistické potřeby. Německo současně přispívalo hlavní bojovou silou NATO v Litvě, a to rotním úkolovým uskupením tanků Leopard 2. Mezinárodní praporek byl formálně přidělen a podléhal velení litevské mechanizované pěší brigády Iron Wolf (Železný vlk) a byl jako jeden celek dislokován

v blízkosti velitelství litevské brigády na základně u městečka Rukla. Odtud pravidelně vyjížděl k vlastnímu výcviku a výcviku s litevskými ozbrojenými silami do prostorů v Gaižiuny, Kazlu Ruda a Pabrade.

Příprava jednotlivých rot mezinárodního praporu a celého mezinárodního praporečnického uskupení probíhala v opakujícím se šestiměsíčním cyklu. Byla rozdělena do několika fází, šestiměsíční cyklus vyvrcholil komplexním certifikačním cvičením NATO.

Zkušenosti získané z výcviku mezinárodního praporu v Litvě se dají jen velmi těžce nabýt v domácím prostředí. Mezinárodní složení praporu, zvyšující se tempo procesů velení a řízení a narůstající intenzita výcviku manévrových jednotek je pro přípravu Pozemních sil AČR jednoznačným přínosem. Národní úkolová uskupení jsou v obraně i v útoku posilovány prvky jiných zemí. Mladí čeští velitelé pak měli možnost v obraně velet skupině holandských ženistů, norskému průzkumnému odřadu, případně měli pro útok k dispozici několik koaličních tanků. Vývoj na bojišti přitom museli přesně reportovat jak z pohledu útočících, tak bránících jednotek na velitelské stanoviště praporu. Po celou dobu nasazení byli tak čeští vojáci nuceni k neustálému učení, zlepšování se a adaptaci na mezinárodní podmínky.

Během výcviku docházelo také ke stmelení. Upevňovala se důvěra, přátelství a soudržnost celého mezinárodního praporu. Každý se při cvičení snažil ukázat sebe, svoji jednotku a národ v tom nejlepším světle. Náš

Naši vojáci s podporou německých tanků Leopard 2.

týmový duch, nasazení a odhodlání splnit bojový úkol byl vždy velitelskou strukturou mezinárodní praporu vyzdvihován. Do poslední fáze výcviku tak vystupoval mezinárodní prapor jako dobře sladěný celek, který znal své schopnosti a byl si vědom svých silných i slabých stránek.

Součástí certifikačního cvičení NATO byly přesuny jednotek na vzdálenosti přesahující 100 km, komplexní logistické zabezpečení a udržitelnost v boji. Námětem bylo provedení operace k zajištění společné obrany a následného protiútoky, při kterém tankové a mechanizované jednotky mezinárodní bojového uskupení významně posílily bojové kapacity litevské brigády.

Velká pozornost byla v Litvě věnována také mediálnímu pokrytí činnosti jednotek předsunuté přítomnosti a zejména účet Facebook měl řadu podporovatelů. Na příloženém hypertextovém odkazu @eFPLithuania je možné dohledat obrázky, videa a články zachycující a popisující působení českých vojáků v předsunuté přítomnosti v Litvě.

*Text: podplukovník Tomáš Novák,
foto: archiv české jednotky*

Cvičení Protex prověřilo vojáky pro nasazení v misi EUTM ve scénářích blížících se těm reálným

Příprava do Mali

V prostoru VVP Libavá se uskutečnilo cvičení 72. mechanizovaného praporu, jehož hlavním úkolem bylo prověřit připravenost 2. úkolového uskupení AČR Mali. V průběhu dvou týdnů si tak mohli příslušníci kontingentu vyzkoušet pestrou škálu činností, která je čeká nejen při blížící se certifikaci, ale především při samotném nasazení.

„Uplynulých dvanáct dní dalo našemu kontingentu jedinečnou možnost součinnosti a důkladné přípravy nejen na závěrečnou certifikaci v říjnu, ale i samotné nasazení v misi. Jednalo se o důležité cvičení naší přípravy pro půlroční působení v zahraniční operaci v Mali. Čeká nás ještě několik dalších prověření sladnosti, abychom dosažený stav udrželi na vysoké úrovni,“ konstatuje velitel jednotky kapitán Jan Brunclík. Cvičení s krycím názvem Protex vyvrcholilo ostrými bojovými střelbami skupin ochrany (čet), při nichž vojáci používali ostrou munici ve scénářích, které se blížily těm reálným. Šlo například o napadení konvoje převážejícího VIP osobu, ošetření zraněného

vojáka a přivolání zdravotnického odsunu MEDEVAC (Medical Evacuation).

Důkladná příprava

Každá četa měla danou činnost důkladně naplánovanou a musela pružně reagovat na vývoj situace a možné ohrožení. Vojáci si v tomto případě reálně vyzkoušeli spolupráci s osádkou vrtulníku Mi-171 z 22. základny vrtulníkového letectva. Důležitou roli při bojové činnosti sehraje komunikace nejen uvnitř manévrové jednotky, ale také s taktickým operačním centrem (TOC). Jednotka bude po celou dobu v zahraniční operaci působit ve specifickém mezinárodním prostředí.

A fakta

2. ÚU AČR Mali je postavené na bázi 72. mechanizovaného praporu z Přáslavic, doplněné o specialisty z dalších složek MO. Předpoklad nasazení je v závěru roku 2019. Kontingentu velí kapitán Jan Brunclík ze 7. mechanizované brigády. Působit bude na základnách v Bamaku a Koulikuru.

Komunikace proto probíhala v anglickém a francouzském jazyce. Veškerá činnost byla bedlivě sledována rozhodčími a následně detailně vyhodnocena. Nedílnou součástí vyvedení ve výcvikovém prostoru byly i intenzivní střelby, při nichž se vojáci zdokonalili v rychlosti a efektivitě vedení palby z ručních a lafetovaných zbraní, používaných v prostoru nasazení.

Zkouška denního řádu

Během cvičení si celý kontingent vyzkoušel fungování v denním řádu (Battle rhythm), který ho čeká přímo v Africe. Všichni se střídali v různých dlouhých směnách, ať už ve velení (Battle Captain) či dozorčí činnosti (Watchkeeper). Jednotky působily ve strážní činnosti na bráně a na věžích základen, patrolování, a doprovodu mentorů (tzv. CMATT – Combined Mobile Advice Training Team). Zbýlý personál 72. mpr sehrál úlohu opozičních sil, příslušníků malijské armády nebo rozhodčích. „V dalších dnech se cvičily především drily, ať už při použití různých druhů ručních nebo lafetovaných zbraní či při dalších činnostech. Jednotky sladily postupy hlavně při patrolování a doprovodech (CPT – Close Protection Team) na vozidlech,“ doplňuje kapitán Tvrdý, který bude velet jednotce v Koulikuru.

Ošetření zraněného vojáka

**Speciální psí výcvik
pohledem psovodů
Velitelství ochranné
služby Vojenské
policie**

Neocenitelní pomocníci

Současná vojenská kynologie se neustále vyvíjí a nabývá na významu. Přizpůsobuje se trendům a potřebám vojáků na rozličných pozicích. Podívejme se, jak se vybírá pes pro specifickou službu, co vše musí umět a jaké to klade nároky na psovoda.

Vybrat vhodného psa je alfa a omega u veškerých kynologických kategorií. Jestliže si psovod nevybere vhodného psa pro danou kategorii (v tomto případě speciální pes na vyhledávání výbušnin, drog a zbraní), je cesta k úspěchu velmi nejistá a trnitá. Je několik možností, jak si psovod může vybrat svého budoucího čtyřnohého parťáka. U Velitelství ochranné služby Vojenské policie (VeOSVP Praha) je zabezpečeno, aby si každý psovod mohl vyspecifikovat požadavky, které by měl jeho budoucí služební pes splňovat. A tím se dostáváme k otázce: Jaká plemena jsou vhodná pro tuto práci? Ministerstvo obrany, potažmo AČR, se při nákupu služebních psů řídí odborným pokynem, v němž jsou jasně stanovena plemena psů, která je možno vykupovat. Psovod si tak musí vybrat z těchto možností. Na speciální pachové práce se v současné době používají nejvíce belgičtí a němečtí ovčáci a jejich kříženci.

Jak výcvik probíhá

Cílem výcviku služebního psa na vyhledávání výbušnin je dosáhnout dokonalé souhry

psovoda a psa, který dokáže bezpečně identifikovat veškeré druhy výbušnin obsažené ve „vzorkovnici“ pro výcvik těchto psů. Ty byly vytvořeny tak, aby obsahovaly co možná nejvíce výbušnin, s nimiž se můžeme dostat do kontaktu u nás i v zahraničí. Je jasné, že v průběhu doby se objevují nové druhy výbušnin, a tak je třeba držet krok s dobou a psy seznamovat s novými látkami. Základní kurz psovoda a psa na vyhledávání výbušnin trvá zhruba čtyři a půl měsíce. Probíhá u CVK Chotyně. Další možností je předpřipravení psa ještě před nástupem do kurzu (tato možnost je povolena pouze zkušeným psovodům pod dozorem instruktora výcviku daného velitelství). Obě možnosti mají svá pro a proti. V kurzu u CVK Chotyně má psovod veškerý čas vyčleněn jen a jen na výcvik služebního psa, kdežto příprava u mateřského útvaru bývá obvykle nabourávána jinou činností. Naopak u mateřského útvaru je výcvik směřován přesně na konkrétní požadavky, kdežto u CVK Chotyně je výcvik velmi všeobecný. Konkrétně pes na vyhledávání výbušnin u VeOSVP Praha plní velmi specifické úkoly, na které se v jiném

prostředí velmi těžko připravuje. Za počátek výcviku lze považovat vzájemné propojení psa a psovoda (tzn. pes reaguje na povely psovoda a psovod má tzv. přečtené chování svého psa) a může se tedy začít se samotným výcvikem ve vyhledávání.

Nácvik postupů při zabezpečení doprovodu VIP

Takřka stěžejní pracovní náplní psovodů se psy na vyhledávání výbušnin u VeOSVP Praha jsou doprovody českých i zahraničních VIP. S touto specifickou a velmi důležitou činností se psovodi u VeOSVP Praha setkávají zdaleka nejčastěji oproti svým kolegům z ostatních velitelství VP. Ale čas od času nastane situace, kdy musí na Pražském teritoriu vypomoci psovod z jiného velitelství a právě z tohoto důvodu se pravidelně uskutečňuje třídení společný výcvik psovodů z Velitelství VP Tábor a VeOSVP Praha. Cílem tohoto výcviku je seznámit psovody z Velitelství VP Tábor s taktikou postupu při doprovodu VIP a rovněž s prostory, které se při těchto akcích zajišťují, tak aby mohli v případě potřeby plnohodnotně zastoupit

Pes vycvičený na vyhledávání výbušnin ohledává sál.

Kontrola veřejných prostor

za psovody VeOSVP Praha. Výcvik probíhá celý den až do večerních hodin, stejně tak jak tomu bývá při opravdových doprovodech VIP. Díky vstřícnosti mnoha lidí odpovědných za bezpečnost zájmových objektů se výcvik odehrává i v naprosto reálných podmínkách. Psovodi i psi tak mohou být naplno prověřeni, zda obstojí i v případě ostré akce. Pro konkrétní představu se například prověřovaly prostory typu hotely, letiště, restaurace nebo národní památníky, což klade především na psovoda značnou psychickou zátěž. Musí mít svého psa pod neustálou kontrolou, aby nedošlo např. k poškození interiéru nebo vybavení. Při doprovodu VIP je pes na vyhledávání výbušnin skutečně neocenitelným pomocníkem, jak již několikrát bylo potvrzeno z řad pyrotechniků nejen od Vojenské policie. V průběhu doprovodu tvoří psovod a pyrotechnik pracovní dvojici, která má za úkol prověřit veškeré prostory před příchodem VIP.

Pes v luxusní restauraci

Psovodi se psem se tak často dostávají na místa pro většinu psů zapovězených. Především

u některých luxusnějších restaurací či hotelů bývá na majitelích či personálu jasně patrné, že na přítomnost psa nejsou zvyklí. „To snad nemyslíte vážně,“ zaznívá hned poté, co psovod vstoupil se svým psem (dlouhosrstý křížec NO) do prostoru restaurace. Vše se záhy vysvětlilo a po provedení preventivní prohlídky byl scénář již téměř typický. Pes v obležení místního personálu si užíval pochvalné výrazy na jeho adresu. Jak je šikovný, jak krásně čuchal, jaký je to krasavec atd. A psovod? Ten tu přeci jen doprovází toho úžasného psa, co na tom, že ho musel vše naučit. Teď je tu důležitý pes!

Meziresortní spolupráce

Jednou z dalších činností psovodů se psy na speciální pachové práce je výpomoc ostatním ozbrojeným složkám (PČR, Celní správa, Vězeňská služba, ÚOOZ, NPC atd.). „Osobně jsem působil se psy trénovanými na všechny tři problematiky, kterými se při výcviku psů na speciální pachové práce u VP zabýváme, tj. vyhledávání zbraní, zakázaných návykových látek a výbušnin. S každým psem jsem

absolvoval desítky nasazení ať už na preventivní či tzv. ostré akce. Je asi pochopitelné, že ostrá akce se psem na vyhledávání výbušnin je přeci jen trochu jiný pocit, než vyhledávání např. zakázaných návykových látek. Ale cíl je vždy stejný. Odvést co nejlépe svou práci se svým čtyřnohým parťákem, na kterou spoléhá mnoho lidí zapojených do každé takovéto akce a ve zdraví se vrátit oba domů,“ dodává prap. Kuliha. Na závěr dlužno ještě dodat, že všeobecně jsou čeští psovodi ve světě vnímáni jako světová špička. A když se budeme bavit o psovodech Vojenské policie, jen v tomto roce se jim podařilo vyjma pracovních povinností a zvládnutí přidělených úkolů dosáhnout i na vysoké mety v řadě soutěží vojenské kynologie nejen v ČR, ale i ve světě.

Text: Michal Voska, prap. Pavel Kuliha,
foto: archiv prap. Pavla Kuliha

Druhá zleva podplukovnice
Jana Žďárová Karasová

**Podplukovnice
Jana Žďárová
Karasová z hradecké
Fakulty vojenského
zdravotnictví
Univerzity obrany
uspěla v soutěži
nadějných vědkyň**

Jediná v uniformě

Podplukovnice Jana Žďárová Karasová z královéhradecké Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany byla v polovině června na slavnostním ceremoniálu v prostorách Velvyslanectví Francouzské republiky v Praze vyhlášena jednou z vítězek 13. ročníku projektu „L'Oréal-UNESCO Pro ženy ve vědě“. Tento projekt má podporovat mladé vědkyně v jejich rozvoji finanční částkou, kterou mohou použít dle svého uvážení, třeba na hlídání dětí nebo přímo na svůj další vědecký rozvoj. Celosvětová soutěž vznikla v roce 1998, Česká republika se do ní zapojila o šest let později. Jedním z cílů soutěže je podpořit větší zastoupení žen mezi výzkumníky.

Můžete ve stručnosti popsat výzkum, za který jste byla oceněna?

Projekt je zaměřen na hodnocení možné toxicity nosičového systému, který by bylo možné využít ke zlepšení průniku léčiv do centrálního nervového systému. Některá antidota nesou ve své struktuře části, které znesnadňují jejich vstup do centrálního nervového systému. Cucurbit(7)urily takovéto molekuly úspěšně vážou, čímž mohou zlepšit jejich vstup do mozku, tedy i výslednou léčebnou účinnost. Tyto nosičové systémy však mohou ovlivnit biologický systém a působit toxicky, zejména pokud by byly podávány dlouhodobě.

Kde jste podnikla první kroky v oboru, kterému se věnujete?

Určité nadání pro přírodní vědy u mne bylo patrné už na základní škole, vždy mi tyto vědy připadaly logické a relativně snadno pochopitelné. Během vysokoškolského studia jsem se začala více zajímat o biologii, zejména předměty stran pochopení fungování lidského organismu a farmakologie. To podpořilo mé další směřování v průběhu postgraduálního studia prohlubováním znalostí v oblastech farmakokinetiky a hodnocení in vivo výsledků. V současné době se snažím o co nejvyšší komplexnost a využívám k tomuto spolupráce i mimo Fakultu vojenského zdravotnictví.

Při vyhlašování výsledků jste mezi třemi vítězkami byla jediná v uniformě. Liší se nějak vědecká práce v rámci armády od té civilní?

Vědecká práce jako taková se neliší. Musíte si stanovit vědeckou hypotézu, promyslet si způsob, kterým ji ověříte a umět přijmout výsledek tohoto procesu, ať už pozitivní nebo negativní a v ideálním případě zjistit, proč hypotéza nebyla potvrzena. I negativní a zejména negativní výsledky, které dokážete vysvětlit, posouvají vědeckého pracovníka dále.

Proč jste se rozhodla pro kariéru vojenského profesionála?

Chtěla jsem se rychle osamostatnit a zároveň studovat obor farmacie a vojenská farmacie. O tom, že se budu profilovat do vědecké oblasti farmacie a toxikologie, rozhodla souhra náhod, když jsem jako studentka pracovala na katedře toxikologie v rámci SVOČ a po absolvování studia na vysoké škole jsem nastoupila na této katedře na pozici vedoucí biochemické laboratoře. Osobně si myslím, že vyhledávání mladých vědeckých talentů by měla být stěžejní součástí práce akademických pracovníků a jejich podpora by měla být jednou z hlavních priorit vedení naší univerzity. Zatím se mi zdá, že zejména podpora mladých vědeckých pracovníků, vytváření vhodných podmínek pro jejich rozvoj a především vytváření nových míst v rámci jednotlivých kateder je bohužel dlouhodobě opomíjeno.

Jaké výhody, případně nevýhody má vědecký výzkum prováděný v rámci armády?

Jako výhoda může být vnímáno u vojenského výzkumu to, že jeho výsledky mohou mít přesah využitelnosti v AČR, mohou být využity našimi spojenci. Vojenský výzkum často stojí na okraji zájmu firem a vědeckých institucí, je však nutno uvést, že i tak skýtá velké možnosti stran vědeckého rozvoje.

V případě našeho výzkumu se jedná zejména o obranný výzkum, jehož výstupy mohou podléhat utajení, popřípadě může být omezeno zpracování pouze do závěrečné zprávy, což vzhledem k současnému nastavení hodnocení vědeckých pracovníků a také financování vědy stran Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy může být nevýhodné.

Text: Viktor Sliva, foto: Michal Kubala

Čeští letci opět zamířili na Balt chránit vzdušný prostor

Gripeny v Pobaltí

Počátkem září 2019 zahájilo z estonské letecké základny Ämari činnost 3. úkolové uskupení Armády České republiky Baltic Air Policing 2019. Uskupení je součástí mise NATO pro zabezpečení vzdušného prostoru Baltických států, které nedisponují vlastním nadzvukovým letectvem.

Úkolem českých stíhačů bude držet ostrou hotovost v rámci systému NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System – integrovaný systém protivzdušné a protiraketové obrany NATO) pomocí letounů JAS-39C Gripen. Budeme se tak podílet na zachování integrity a bezpečnosti aliančního vzdušného prostoru. „Střežení vzdušného prostoru pobaltských států je plněním našeho spojeneckého závazku a důkazem, že jsme platným a aktivním členem Severoatlantické aliance,“ uvedl k misi ministr obrany České republiky Lubomír Metnar. Při plnění úkolů mohou piloti nadzvukových Gripenů zasahovat proti letounům, které nedodržují stanovená pravidla mezinárodního leteckého provozu. Na tomto úkolu bude v Pobaltí český kontingent spolupracovat s dánským a belgickým letectvem. Zmíněné státy budou působit s letouny F-16 z litevské základny Šiauliai.

Již šestá mise ve vzduchu

„Jde již o šestou misi našich stíhačů, vzdušný prostor v Pobaltí jsme v minulosti již dvakrát střežili. Do společné ochrany vzdušného

prostoru Aliance jsme se zapojili současně se vstupem do NATO. Dvacet let již nepřetržitě střežíme vzdušný prostor České republiky. Jsem přesvědčen, že opětovně zvládneme ostré nasazení jak doma, tak v zahraničí,“ konstatoval velitel Vzdušných sil Armády ČR generálmajor Petr Hromek.

Čáslavské Gripeny již střežily vzdušný prostor Lotyšska, Litvy a Estonska dvakrát, v letech 2009 a 2012, kdy operovaly z letecké základny Šiauliai. V letech 2014, 2015 a 2016 pak čeští stíhači střežili vzdušný prostor Islandu. Na základě mandátu Parlamentu ČR bude do Estonska vysláno pět letounů Gripen a maximálně

Dvojice letounů JAS-39C Gripen

95 vojáků převážně z čáslavské základny. Dne 1. září 2019 byl převzat operační úkol stanovený velením Společného mnohonárodního operačního střediska NATO od příslušníků Královského letectva (RAF) britských ozbrojených sil. S plněním úkolu se počítá až do 31. prosince 2019, kdy budou Češi vystřídáni

dalším členem Aliance. Návrat kontingentu je plánován bezprostředně po ukončení plnění úkolu, tedy v prvním až druhém týdnu v lednu 2020. V průběhu mise se vystřídají na estonské letecké základně dvě rotace, kdy určitá část personálu bude v polovině mise vystřídána. Velením úkolového uskupení byl

pověřen zkušený stíhací pilot z čáslavské základny, dvačtyřicetiletý podplukovník Pavel Pavlík, který má v současné době nalétáno na letounu JAS-39 Gripen cca 1 000 letových hodin a v minulosti se již podílel na ochraně vzdušného prostoru v zahraniční operaci.

Nové zaměřovací kontejnery

Letouny budou vybaveny standardní výzbrojí, jakou používají v rámci vzdušné hotovosti v České republice. Jsou jimi řízené střely, veštvavě kanon a klamné cíle infračerveného spektra, tzv. fléry. Novinkou v současném zahraničním nasazení bude použití zaměřovačích a průzkumných kontejnerů Litening 4i. Ačkoliv se primárně jedná o nástroj pro umožnění přesného provádění úderů na pozemní cíle, v rámci tzv. QRA (Quick Reaction Alert) hotovosti bude použit pro zlepšení schopnosti vzdáleného vizuálního pozorování letounů ve dne a v noci. Stejně jako v případě nasazení na Islandu budou piloti Gripenů používat speciální vybavení, jako např. neoprenový oděv pro případ nutného opuštění letounu a pádu do studené vody.

Text: mjr. Tomáš Maruščák,

foto: Vladimír Marek, Michal Voska a Jana Deckerová

Naše Gripeny působily v minulosti i na Islandu.

Jdeme na to!

Velitelem 3. úkolového uskupení Armády České republiky Baltic Air Policing 2019 (BAP) je podplukovník Pavel Pavlík. Je to jeho druhé nasazení v misi, první absolvoval v roce 2012 v Litvě. Má nalétáno necelých 2 000 letových hodin na letounech L-29 až L-159 a zhruba 1 000 hodin na letounech JAS-39 Gripen. Prioritou je pro něj splnění úkolu aliančního závazku České republiky, ale jeho osobním přáním je bezpečný návrat celého kontingentu – pilotů, technického personálu a samotných strojů – zpět do České republiky.

„Příprava na misi probíhala téměř celý rok, počínaje loňským zářím, kdy byla provedena první rekognoskace přímo na místě budoucího působení našich pilotů na letišti v Āmari,“ říká podplukovník Pavel Pavlík. „Od této doby jsme zahájili komplexní přípravu, včetně výběru personálu. Vybíralo se jak ze zkušených, tak i méně zkušených pilotů a technického personálu, aby nováčci právě absolvováním této mise získali cenné zkušenosti a letce tak zůstalo její know-how.“

Novinkou je kontejner na identifikaci letounů

Úkolem českých stíhačů bude držet ostrou hotovost v rámci systému NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System) a pomocí letounů JAS-39 Gripen zajišťovat bezpečnost aliančního vzdušného prostoru.

„Konkrétně to znamená, že do časového limitu budou naši piloti aktivováni pro vzlet na daný cíl, který musí identifikovat,“ vysvětluje velitel kontingentu a dodává, že Česká republika se do mise zapojí čtyřmi letouny JAS-39 Gripen a jedním záložním letounem jako logistickou podporou. „V rámci mise budeme používat standardní výzbroj pro systém NATINAMDS – tedy řízené rakety vzduch-vzduch, kanon, výmetnici klamných cílů a novinkou je kontejner, který bude sloužit pro identifikaci letounů v noci a na velké vzdálenosti. Tento kontejner jsme v předchozích misích neměli, k dispozici ho naši piloti mají od minulého roku. Od té doby byl tento kontejner neustálou součástí našeho běžného výcviku.“

Piloti budou v rámci nasazení používat standardní vybavení, které mají v České republice. Jediným rozdílem je létání s neoprenem. „Neopren chrání pilota v případě nouzového přistání nebo katapultáže do moře, aby přežil delší dobu v chladném prostředí,“ dodává podplukovník Pavel Pavlík.

Pro velitele je nasazení čest a zároveň odpovědnost

Pro podplukovníka Pavla Pavlíka to bude jeho druhé nasazení v misi. První absolvoval v roce 2012 v Litvě.

„Moje zkušenosti tehdy řadového kapitána jsou takové, že všechny postupy a procedury při zákroku v zahraniční operaci se neliší od těch v České republice, protože všechny systémy jsou v rámci Aliance nastavené stejně,“ vysvětluje pilot. „Jediným rozdílem od předchozích misí je současná intenzita provozu a počet zákroků, který je vyšší v kontextu událostí, které se v dané oblasti dějí. Být velitelem je pro mě obrovská čest, ale zároveň si uvědomuji i samotnou odpovědnost. Přináší to velké výzvy, ať už se to týká samotné přípravy a potýkání se s některými počátečními problémy, působení na místě, kde budeme poprvé, připravit kontingent včetně výběru personálu, logistiku, letouny. Za to všechno zodpovídá velitel. Na samotném místě působení pak zodpovídám také za všechno. Jak jsem již řekl – je to pro mě obrovská výzva a příležitost, zároveň to bude velká a cenná osobní zkušenost.“

Cvičení pro společná nasazení

Od roku 1999 je naše republika součástí NATO, následně jsme vstoupili do integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATINANDS, (nyní NATINAMDS). Naši piloti jsou do tohoto systému zapojeni a nyní se po šesté účastní nasazení v zahraničí. „Od počátku našeho vstupu do NATO se účastníme společných mezinárodních cvičení NATO po celé Evropě, dříve to bylo s letouny Mig-29, s L-159 a nyní s letouny JAS-39 Gripen,“ říká podplukovník Pavel Pavlík. „Průběžně se účastníme mezinárodních cvičení NATO a připravujeme se na možné společné nasazení v případě konfliktu a jsme připraveni být nasazení pro ochranu vzdušného prostoru. Tím, že jsme součástí NATO a účastníme se pravidelně mezinárodních cvičení, jsme zvyklí na standardní postupy a procedury systémů NATO. V rámci pravidelného výcviku na tuto spolupráci připravujeme i naše piloty, kteří jsou zkušení, komunikují v angličtině a to platí i pro technický personál. Jazykové bariéry jsou již dávno odbourány.“

Domino

Koulikoro Training Center v Mali je nyní přechodným domovem našich vojáků, převážně příslušníků 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce. Během uplynulých měsíců absolvovali desítky výjezdů mimo základnu a další desítky je ještě čekají. Zvláštností zdejší služby je, že jsou každodenně ve styku se španělskými a německými kolegy, s nimiž tvoří rotní úkolové uskupení pod českým velením.

O 1,2 miliardy korun oproti původnímu návrhu bude posílen rozpočet Ministerstva obrany na příští rok. Všechny tyto prostředky budou směřovat na investice do modernizace armády. Na jednání se na tom dohodli ministryně financí Alena Schillerová a ministr obrany Lubomír Metnar. „Podařilo se nám dospět k dobrému kompromisu. Díky dojednanému rozpočtu budeme dál směřovat k plnění našich spojeneckých závazků vyplývajících z členství naší země v NATO, aby podíl výdajů na obranu dosáhl 1,4 % HDP v roce 2021 a 2 % v roce 2024. A jsem spokojena, že navýšení rozpočtu resortu obrany půjde na investice, které jsou motorem ekonomiky, a to zvláště v době zpomalování jejího růstu,“ říká ministryně Alena Schillerová.

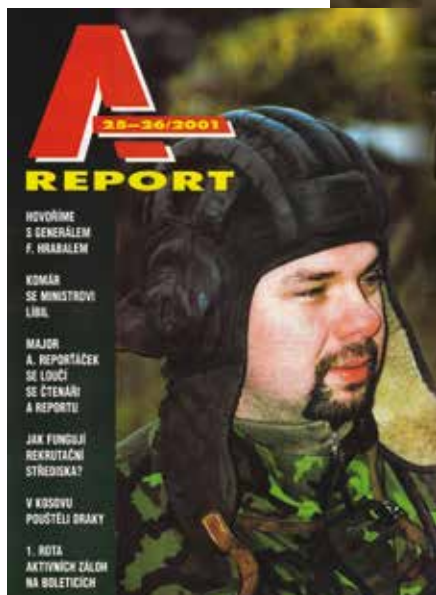
Ve Varšavě se uskutečnilo společné zasedání vlád České a Polské republiky. Součástí delegace premiéra Andreje Babiše byl i ministr obrany Lubomír Metnar, jenž se separátně setkal na bilaterálním jednání se svým protějškem Mariuszem Blaszczakem. „Naše vztahy s Polskem jsou na vynikající úrovni. Společně cvičíme, přispíváme do Battlegroup EU, budujeme logistické centrum V4. O dobrých vztazích svědčí také dnes podepsaná mezivládní dohoda o spolupráci v oblasti vojenského letectví,“ komentoval setkání ministr obrany ČR Lubomír Metnar.

V areálu kasáren Dědice se uskutečnila slavnostní vojenská přísaha. Složila ji bezmála dvoustovka žáků kurzů základní přípravy u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově. Mezi přísahajícími vojiny a vojnkami byli armádní specialisté, absolventi vojenské střední školy, ale i noví příslušníci aktivní zálohy a účastníci dobrovolného vojenského cvičení. Přelet bojového letounu, bojový prapor Velitelství výcviku – Vojenské akademie v rukou čestné čety Posádkového velitelství Praha, slova přísahy, státní hymna, přítomnost těch nejbližších, ale i významných hostů. To vše umocňovalo slib věrnosti České republice, slib zavazující k plnění vojenských povinností.

Medaile ministra obrany Za službu v zahraničí převzalo 233 vojáků. Ocenění získali za příkladné splnění úkolů v rámci alianční představené přítomnosti na území Litvy. Slavnostní nástup se konal na Čestném dvoře pražského Národního památníku na Vítkově, kam vojákům přijeli poděkovat za vynikající reprezentaci jak armády, tak České republiky političtí činitelé i představitelé resortu obrany. Ocenění předával náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opata spolu s velvyslanci Litevské republiky Edvilasem Raudonikisem a Spolkové republiky Německo Christophem Israngem. Akce se zúčastnil také náměstek ministra obrany Antonín Rada a velvyslanec České republiky v Litvě Vít Korselt.

Jan Šustek byl v A reportu již před 18 lety.

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese

Záložníci pod lupou

Rotmistr Jan Šustek, narozen 30. 12. 1975 v Praze, nyní žije u Litoměřic

Civilní povolání

Podnikám v oboru zbraní a střeliva. Jsem spolujednatel Perun Arms a spoluzakladatel obos.cz. Pracuji také jako zkušební komisař v oboru zbraní a střeliva a hodně času jsem strávil v přírodě. V těchto činnostech propojuji zkušenosti z civilu do armády a naopak. Například při vývoji zbraní pro produkci Perun Arms využívám znalosti a zkušenosti získané v armádě pro to, aby byly zbraně schopné vyhovět i požadavkům armády. Při střeleckých kurzech zase využíváme znalosti nabyté v armádě. Dlouhá léta jsem byl schopen vést střelecký výcvik AZ na základě zkušeností nabytých během střeleckých kurzů, které jsme s kolegou (kolega z jednotky) vedli.

Vztah k armádě

Tak nějak od mala je mi armáda a vojenská blízká. Od 1. třídy modelařím. Nejprve

letadla, pak i pozemní technika. Můj dětský sen byl stát se pilotem, to mi ale vzhledem k více okolnostem nevyšlo. V době učení jsem se stal příslušníkem první generace airsoftáků, což mi vydrželo zhruba do základní vojenské služby. Na vojnu jsem nastoupil na vlastní žádost v roce 1994 k 42. mpr Tábor. Tehdy v nové 4. brn, kde jsem sloužil jako velitel minometu. Ze zdravotních důvodů jsem ke konci vojny nastoupil na zdravotní dovolenou (asi jeden měsíc před koncem). Na vlastní žádost jsem dosloužil po dvou letech u 6. zdl Praha-Kbelky, kde jsem nějakou dobu zůstal na pozici mechanik L-410, ovšem na tabulce mechanika Tu-134. Po vyrazení Tůčka ze služby mi bylo zrušeno tabulkové místo a vzhledem ke stop stavu pro nábor jsem se ocitl opět v civilu. Ani toto mě nějak moc neotráвило. Nějakou dobu jsem byl člen KVH Gardecorps. Ve chvíli, kdy se otevřela možnost vrátit se k AČR

aspoň jako AZ, jsem přerušil ostatní aktivity a stal se záložákem na plný úvazek.

Proč AZ

O AZ jako takové jsem se dozvěděl již ve chvíli, kdy se o ní začalo uvažovat. Vzhledem k tomu, že mě armáda vždy brala, tak jsem se ještě dlouho před vznikem AZ účastnil mnoha tzv. dobrovolných cvičení, které vypisovaly různé útvary AČR. Účastnil jsem se i prvního oficiálního dobrovolného cvičení na Libavě (cca 1999–2000), které pokusně jako průzkum zájmu nechal vypsat tehdejší NGŠ Jiří Šedivý. Jsem vlastně zakládajícím kádrem aktivní zálohy v ČR.

Motivace pro vstup do AZ

V době vzniku AZ se mi to zdálo jako dobrý nápad a způsob udržení kontaktu s armádou. Udělat něco pro svou zemi, zdokonalovat

dovednosti nabyté dříve atd. Asi to byla i dobrá parta, se kterou jsem do toho tehdy šel.

Reakce okolí a rodiny

Jak kdo, někdo si klepal na čelo, někdo mi fandil. Rodina už je na můj nazelenalý mozek zvyklá, tak ji to nějak neudivilo. Kromě toho je moje žena Veronika záložačka v Jincích, tím to je vše snazší.

Pozice v AZ

Od samého začátku vím, co chci dělat. A tomu podřizuji všechny kroky, které podnikám. Když jsem objížděl dobrovolná cvičení, tak vždy ta, kde se mohl člověk něco přiučit. Mám hodně rád vojenskou techniku a tak i výběr míst jsem vždy podřizoval možnosti práce s ní. Když vznikl 22. mpr ve Strašicích, tak jsem nezaváhal a nechal se napsat jako SO na BVP-1. Byla to super zkušenost. Po rozpuštění praporu jsem přešel k 121. strážní rotě střední Čechy, kde ze mě udělali velitele čety. Ačkoliv tam byla nejlepší vojenská parta, jakou jsem

zažil, tak práce strážáka mne moc neuspokojovala a stýskalo se mi po vůni nafty. Také proto jsem v roce 2006 využil možnosti přestoupit k bojovému praporu a oslovil tehdejšího zastupujícího velitele 41. mpr pana majora Kunčeho. S podporou našeho ředitele KVV pana plk. Pravoslava Nováka jsem s několika odvážlivci přešel od ledna 2007 do Žatce jako velitel mechanizované čety AZ při 41. mpr. Tehdy nás všichni od tohoto kroku odrazovali a dokonce několik lidí na poslední chvíli couvlo, ale já ničeho nelituji. Bylo to nejlepší záložácké rozhodnutí mého života. Za těch skoro 12 let na praporu jsme se všichni naučili strašně moc. I když s úrovní VZP se nemůžeme úplně měřit, tak si dovolím říct, že jsme asi nejlépe připravenou jednotkou AZ v naší armádě. V současné době se moje četa rozrostla na stupeň rota a přišlo mnoho mladých lidí. Mně je již 43 a nemám potřebu si nic dokazovat na bojové četě. Proto jsem zkoušel delší dobu protlačit vznik minometné čety AZ na praporu. Což se nakonec, ne díky mé snaze, podařilo

a já jako zástupce velitele čety tuto jednotku převzal. Je to v podstatě návrat ke kořenům. Jsem za to moc rád, i když výcvik dělostřeleckých odborností u AZ pokulhává. Respektive těch minometných. Co vím, dělostřelci z Jinců jsou na tom dobře.

Z poručíka na rotmistra

Díky několikaletým zkušenostem z velení čety jsem dosáhl hodnosti poručík. Protože ale nemám VŠ, tak jsem v době, kdy se narovnávaly hodnosti, přešel do nižšího hodnostního a tím i služebního zařazení. Aktuálně je ze mne zástupce velitele minometné čety v hodnosti rtm. AZ u 41. mpr Žatec. Moje úloha je přesvědčit funkcionáře na útvaru, aby s mou četou začali počítat podle jejího předurčení a začalo se víc cvičit s minometry. Jak jsem psal výše, u AZ jsem od samého počátku a doufám, že vydržím až do důchodu.

Četnost cvičení

Naše rota vyráží na cvičení většinou čtyřikrát do roka na 5–7 dní. Myslím si, že je to minimum pro udržení alespoň nějaké vycvičenosti, ale určitě bych bral něco navíc. Chybí mi tady možnost, kterou mají zálohy západních armád cvičit o víkendech. Třeba zaměstnání ze střelecké přípravy, cvičení na trenažérech atp. by šlo o víkendech velmi dobře realizovat a neubíralo by to čas na vyvedení. Ale uvědomuji si, že stále závisíme na podpoře vojáků z povolání, kteří také na rozdíl od nás chtějí volné víkendy.

Ohlasy vojáků z povolání

Když jsme začínali u 41. mpr, tak na nás vojáci z povolání koukali jako na pytel blech. Nicméně díky přístupu velitele 3. rot, pod níž jsme tehdy spadali, se vztahy vcelku rychle urovnaly a myslím, že nás začali brát jako součást jednotky. Na žádné problémy jsem od té doby nenarazil, až do posledního cvičení teď v červnu. Po delší pauze mi tam bylo umožněno zúčastnit se ostrých střelb z Panduru. Bohužel jsem ještě s dvěma kolegy od AZ narazil na až nepřátelský přístup několika profíků. Ale vzhledem k tomu, že většina na první pohled byla v armádě asi krátce, tak bych jim to odpustil. Jinak si na přístup vojáků z povolání stěžovat nemohu.

Voják z povolání

Nějakou dobu jsem to tak sám i bral a čekal jsem na ukončení výše zmiňovaného stop stavu, ale pak už jsem u AZ nějak zakys, a dneska toho ani moc nelituji. To, že jsou AZ přestupnou stanicí výš do profí armády, dokazuje fakt, že mnoho kluků a holek, co sloužili pod mým velením, dnes slouží na různých postech v AČR jako vojáci z povolání. Jeden u 43. vpr, další u VP, jedna slečna u 44. Impr. A možná ještě několik, na které si teď nevzpomenu.

Podle vyprávění Jana Šusteka připravil Michal Voska,
foto: archiv Jana Šusteka

Jan Šustek s manželkou Veronikou

Příslušníci 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice vybojovali třetí místo na mistrovství světa v airsoftu

Střelba z místa i za pohybu

Předvést kvalitu českých střelců, neudělat ostudu a skončit v celkovém pořadí alespoň v půlce – s takovým přáním odjžděli četaři Jiří Hoffman a Ladislav Zekucia na neoficiální mistrovství světa v airsoftu, které se uskutečnilo ve dnech 19. až 21. července pod názvem G & G World Cup 2019 na Taiwanu. Schopnosti českých střelců prokázali příslušníci 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice více než dobře, když v konkurenci 34 týmů z celého světa obsadili skvělé třetí místo.

Dvoučlenné týmy se na Taiwanu utkaly v dynamických střeleckých úlohách, které zahrnovaly střelbu z místa i za pohybu. Schopnosti závodníků, pocházejících z pěti různých kontinentů, prověřily pestré disciplíny hodnocené podle přísných pravidel.

„Důležité bylo zůstat v klidu a plně se koncentrovat. Umět pracovat pod tlakem a držet se předem stanoveného plánu se ukázalo jako výhoda před ostatními. Hodně nám v tom pomohly naše zkušenosti ze střeleckých soutěží,“ shodli se četaři Jiří Hoffman a Ladislav

Zekucia. Zároveň také potvrdili, že důležitá byla vyrovnanost dvojice. „Mít v družstvu nejlepšího střelce neznamenalo automaticky úspěch. Nesoutěžilo se v jednotlivcích, ale jako tým,“ doplnili strakoničtí vojáci.

Příprava na soutěž

Spolupráce a komunikace v družstvu byla také jednou z věcí, kterou před soutěží procvičovali. Pilovali i své střelecké dovednosti. „Na celosvětové finále na Taiwanu jsme se kvalifikovali díky českému národnímu kolu, které

A fakta

Četař Jiří Hoffman a četař Ladislav Zekucia slouží jako profesionální vojáci čtvrtým rokem. Do armády je to táhlo již od dětství. Vždy se zajímali o zbraně a vojenskou techniku. Být vojákem z povolání je podle nich netradiční práce, ke které musí mít člověk vztah. Pozitivně na své práci hodnotí zejména to, že není stereotypní.

Airsoftu se oba věnují přes deset let. Představuje pro ně adrenalin a formu odreagování, při které se schází dobrá parta lidí. Airsoft považují také za formu tréninku, při němž si zdokonalují znalosti z plánování, taktiky a dalších dovedností, které zužitkují ve svém zaměstnání.

za podpory Ministerstva obrany uspořádala letos v květnu společnost Bohemia Air Soft. Její zástupci nám zapůjčili tréninkové terče, které jsme využili během přípravy na soutěž. Jako velká výhoda se ukázalo také to, že jsme si dopředu podrobně nastudovali pravidla jednotlivých disciplín, ve kterých se závodilo,“ uvedli vojáci.

Samotná soutěž byla rozdělena na dvě části a zahrnovala celkem pět disciplín. První čtyři disciplíny se střelily během kvalifikace i ve

První část soutěže – kvalifikace: strakoničtí vojáci při druhé a třetí střelecké disciplíně, které se střelily v přímé návaznosti.

Čeští závodníci během rekognoskace soutěžního prostoru.

Ze slavnostního zahájení finále

Nejlépe se českým závodníkům vedlo v čtvrté disciplíně, při které museli „vyčistit“ budovu obsazenou nepřítelem.

finále, pátá disciplína byla součástí jen finále. Strakonickým vojákům se nejlépe vedlo ve čtvrté disciplíně. Během ní museli proniknout do budovy, obsazené nepřítelem, a postupně zasáhnout 27 statických i pohyblivých terčů, které byly rozmístěné ve čtyřech místnostech.

Náročné finále

Naopak nejtěžší pro ně byla pátá disciplína. A to i přesto, že patřili mezi pět týmů, které tuto část dokončili s nejlepším časem. Závěrečná disciplína simulovala průlom družstva

do nepřátelského objektu, likvidaci posádky, vyzvednutí důležitých předmětů a následné stažení týmu. Úkolem soutěžících bylo zničit šest desítek terčů, které se objevovaly v různých časech. Rozmístěné byly v náročném labyrintu a závodníci na ně stříleli z různých pozic – z kladiny, vleže či v kleče v tunelu, v balanci ze schodů a podobně.

Během finále nebyly zveřejňovány průběžné výsledky. O to větší překvapení pak čeští vojáci zažili při závěrečném vyhlášení. „Takový úspěch jsme nečekali. Samozřejmě jsme ale

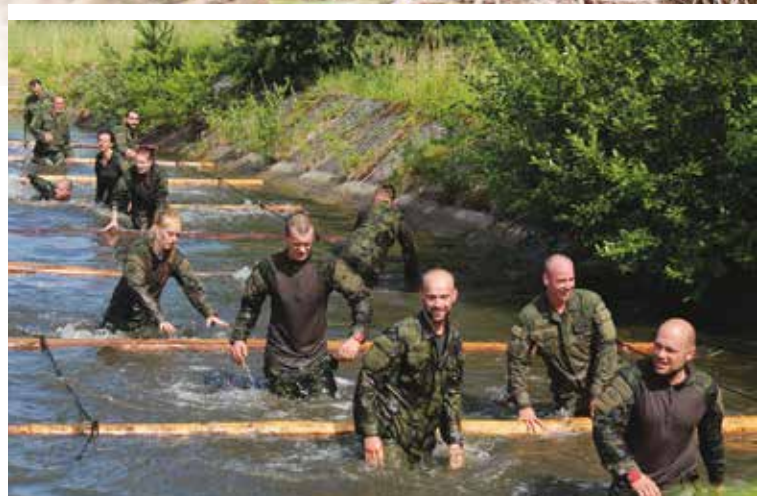
rádi, že jsme mohli předvést kvalitu českého airsoftu a střelců v porovnání se zbytkem světa,“ konstatovali Jiří Hoffman a Ladislav Zekucia. Právě srovnání se zahraničními týmy a nové zkušenosti byly pro ně největším přínosem mezinárodní soutěže.

Český tým skončil na třetím místě se 144 body. O pouhé dva body více měl tým Holandska, který obsadil druhé místo. Soutěž vyhráli Japonci, kteří dosáhli 169 bodů.

**Bechyňští ženisté
pořádali již šestý
ročník soutěže
Iron Engineer 2019**

Poradit si se vším a nevzdat závod

Dvě stě sedmdesát tři závodníků se letos zúčastnilo 6. ročníku soutěže Iron Engineer. Stejně jako minulý rok, i letos čekalo v posádce Bechyně na odvážlivce více jak 30 překážek a 10 kilometrů dlouhá trať.

První myšlenka na vznik podobného závodu se datuje do doby před 15 lety, kdy se mělo jednat o zpestření tradičních oslav Dne ženisty. Tahání Tatry nebo řezání dřeva nepřišlo ale v té době hlavnímu organizátorovi příliš atraktivní. Proto se nechal inspirovat kurzem musada, kde vojáci trénovali svoji vytrvalost a všeobecnou fyzickou připravenost na podobných překážkách, které jsou teď používány při Iron Engineeru.

„Těžko říct, která překážka je nejtěžší. Malý člověk může mít problém s třímetrovou bariérou, neplavec zase s překonáním rybníka. Je to hodně individuální. Hlavní ale je si se vším poradit a nevzdat závod,“ zhodnotil obtížnost překážek hlavní organizátor náčelník tělovýchovy 15. ženijního pluku kpt. Eduard Zíka.

Ani letos nechyběla mezinárodní účast – ze Slovenska dorazili ženisté z praporu Sered' a z Polska zase příslušníci 1. ženijního pluku. Ti nakonec skončili na 4. místě družstev mužů.

První místo v této kategorii získali des. Jaroslav Ječmen, des. David Kleisl a des. Miroslav Hvozdovič z VÚ 2316 Praha. Nejrychleji z ženských družstev zaběhla trojice rtm. Iveta Kolegarová, čet. Vlasta Morkesová a npor. Silvie Václavíková z VÚ 1825 Tábor. Ze stejného útvaru byli i další vítězové, tentokrát kategorie družstva mix, ve složení npor. Martina Skalová, rtm. Tomáš Voborok a des. Christian Pachtl. Nejrychlejším mužem celého závodu byl Radoslav Groh z horské služby s časem 49:08. Necelou minutu po něm doběhl npor. Matěj Picka z VÚ 7935 Jince. Za něžné pohlaví získala první příčku npor. Jana Grygarová z VÚ 1841 Rakovník.

Výsledky i celý závod si pochvalovali nejen závodníci, ale hlavně organizátoři. „Zase se to povedlo, počasí jsme si objednali. Závodníci jsou spokojeni a to nás hřeje u srdce,“ vyhodnotil celou akci náčelník tělovýchovy. „O tom, že Iron Engineer patří mezi prestižní závody, svědčí i narůstající účast závodníků. Zatímco

při prvním ročníku bylo přibližně 50 startujících, při těch posledních už se účast počítá na desítky, ale na stovky.“

Domino

Na letišti 24. základny dopravního letectva Praha Kbely se v červenci uskutečnilo cvičení vojenských hasičů Capable Fireman and Rescuer. Vzhledem k plněným úkolům na základně Bagrám se mohlo jen několik vojáků 12. strážní rotě zúčastnit polsko-americké soutěže „Combat Skills Competition“. Znovu však prokázali, že čeští vojáci patří mezi nejlepší, když vybojovali 1. a 3. místo z celkového počtu 75 účastníků. Samotná soutěž „Combat Skills Competition“ se skládala z několika úkolů, které museli vojáci plnit v rámci předem určené trasy. Prvním úkolem po startu závodníka byl zrychlený přesun k první překážce, kde vojáci stříleli zpoza krytu. Museli identifikovat a zneškodnit nepřítele, který byl znázorněn modrým terčem ve vzdálenosti 75 metrů. K dispozici měli pouze tři náboje, jimiž museli trefit terč, a pokud se chtěli ucházet o přední umístění, museli zároveň trefit i bonusový terč v podobě malého balonku umístěného nad terčem.

Dne 10. července si 44. lehký motorizovaný prapor generála Josefa Ereta v Jindřichově Hradci připomněl 25. výročí založení 4. brigády rychlého nasazení. Po slavnostním nástupu, kdy byly uděleny pamětní odznaky, následovalo otevření expozice o generálu Eretovi v Muzeu jindřichohradecká. Program pokračoval otevřením nové sportovní haly praporu, kterému byl přítomen olympijský vítěz Lukáš Krpálek. Tato hala otevřela vojákům nové brány do silových sportů.

Za zásluhy a významný přínos v rozvoji spolupráce mezinárodních jednotek udělil ministr národní obrany Polské republiky brigádnímu generálu Karlu Řehkovi stříbrnou medaili Ozbrojených sil Polské republiky. Ocenění převzal český generál během slavnostního ceremoniálu, který se uskutečnil v Elblagu při příležitosti oslav Dne ozbrojených sil Polska. „Ocenění si velice vážím. Vnímám ho nejen jako osobní ohodnocení, ale jako poděkování všem vojákům a vojákyním, kteří odvádějí během zahraničních nasazení skvělou práci a podílejí se tak na budování dobrého jména naší armády i celé České republiky,“ uvedl brigádní generál Karel Řehka.

U památníku Okřídleného lva na pražském Klárově, postaveného díky britským občanům, aby připomínal vděk a úctu českým letcům, se uskutečnila pietní vzpomínka na Čechoslováky, kteří bojovali za 2. světové války v řadách Britského královského letectva (RAF). Tehdy v něm působil více než dva a půl tisíce československých vojáků a vojaček. Dnes už jich žije jen hrstka. Proto byli právě plukovníci v. v. radiáta RAF Tomáš Lom a střelec a radiáta 311. perutě Jiří Pavel Kafka na setkání velmi srdečně přivítáni a patřili spolu s vdovou po letcům esu a hrdinovi 2. světové války generálovi Františku Fajtlovi Hanou k nejmávanějším hostům.

Na základně Al-Taji v Iráku se uskutečnil slavnostní nástup k předání operačního úkolu mezi 2. a 3. úkolovým uskupením. Ceremoniálu, při němž došlo k předání vlajky mezi veliteli úkolových uskupení podplukovníkem Milanem Kozelkou (2. ÚU AČR Irák) a majorem Martinem Zelenkou (3. ÚU AČR Irák), se zúčastnili představitelé koaličních armád a další významní hosté. Velitel Task Group Al-Taji australský plukovník Michael Bassinghwaigt ve svém projevu poděkoval předchozí rotaci, která zde zanechala velmi pozitivní dojem na mnoho iráckých studentů, nabitých novými vědomostmi. Dále popřál nastupujícímu úkolovému uskupení mnoho štěstí a dosažení alespoň tak dobrých výsledků, jakých doposud čeští vojáci v Iráku dosáhli.

Ostré střelby plnou ráží pod taktovkou nového velitele

Libavá pod palbou

Tankový prapor z Přáslavic završil výcvikové úsilí 2. tankové roty v podobě bojových střelb z tanků T-72M4 CZ. Celkem 36 cvičících prokázalo své schopnosti a dovednosti při bojových střelbách na sklopné terče a další překážky na vzdálenosti okolo dvou kilometrů. Náročné vyvedení znamenalo nejen důkladnou přípravu, ale i řešení řady logistických úkolů.

Na řídicí věži střelnice Velká střelná je živo. Aby ne. Ostré střelby plnou ráží vyžadují náročnou koordinaci. Pohled na řídicí cvičení, ale i logistiky a ostatní připomíná dobře koordinované mraveniště. Každý ví přesně, co má dělat a co je jeho úlohou. Ladí se technické detaily, zkouší se spojení, staví se cvičně sklopné cíle. Na nedaleké ploše hřmí motory tanků a každou chvíli sem najíždí nejen další a další technika, ale konečně přijíždí i munice. Jsme na začátku cvičení, jehož cílem u 2. a 3. tankové roty bylo ukončit etapu výcviku na stupni rota a to provedením bojových střelb rot u 2. tankové roty. „Jsme pětá armáda, naše modernizované

tanky jsou určeny k likvidaci bojové síly nepřítele. Naši vojáci jsou nasazováni jak v mezinárodních cvičeních, tak i v zahraničních operacích, kupříkladu v Afghánistánu,“ uvedl podplukovník Vít Ducháček, nový velitel 73. tankového praporu Přáslavice a představil tak zároveň bojovou sílu praporu, včetně jejich schopností.

Cíle dva kilometry

Náročnému vyvedení předcházela řada koordináčních schůzek a příprav, včetně zajištění munice. V případě bojových střelb vojáci přesně nevědí, kde je cíl. Ten se vyklápí a je

nutné rychle reagovat, často střílet za jízdy, tedy samotná identifikace musí proběhnout v rámci sekund, přičemž cíle jsou vzdálené až dva kilometry od tanků. Díky systému řízení palby u tanků T-72M4 CZ je situace samozřejmě podstatně jednodušší, než u starší verze T-72M1. Právě zmíněná, starší verze se při výcviku stala nepřátelskou silou, opforem, čímž výcvik kladl na posádky tanků o to větší nároky, než když jde o identifikaci statického, výklopného cíle. Každý úkon, každé zaměření, hlášení, ale i samotná střelba není jen jako. Tady může sebemenší chyba být fatální. Ostrá munice nenechává nikoho na pochybách.

Zdravotní zabezpečení
je součástí každého cvičení.

Proto se posádky jak starších, tak modernizovaných tanků na sebe musí absolutně spolehnout. I to je cílem výcviku, zvláště když jsou přítomni i nováčci.

Hasiči i zdravotníci

Na úplný závěr cvičení se ještě uskutečnily bojové střelby čet mechanizované roty. Všechna tato nasazení a vyvedení znamenají kromě procvičení se v taktickém drilu i zaměstnání pro hasiče a zdravotníky, tedy nezbytnou součást každého výcviku a samozřejmě pro logistiku a veškeré podpůrné síly a prostředky. Kromě toho všeho musí perfektně fungovat komunikace, ta ovšem občas zlobila a i s tím se muselo počítat. Cíle se povedlo zlikvidovat ve stanoveném čase a nový velitel, podplukovník Vít Ducháček, mohl být na své vojáky po zásluze pyšný.

Text: Michal Voska, foto: Michal Voska, Jan Kouba

Příslušníci 4. výsadkové roty AZ Chrudim absolvovali již třetí cvičení v tomto roce

Taktika, výsadky, ostrá střelba

Doupovské hory se staly v srpnu letošního roku sedmidenní základnou pro 46 příslušníků 4. výsadkové roty Aktivní zálohy 43. výsadkového praporu z Chrudimi. Tentokrát bylo cvičení zaměřeno na bojové střelby družstev, aeromobilní operace a denní i noční ostré střelby.

Pro příslušníky 4. výsadkové roty Aktivní zálohy (AZ) chrudimských výsadkářů to bylo letos již třetí cvičení. Jeho hlavním cílem byl především nácvik na bojové střelby družstev, ale během cvičení si záložníci vyzkoušeli i aeromobilní operaci, která patří mezi neefektivnější druhy operací výsadkových jednotek. Je nutné si uvědomit, že výsadkem z vrtulníku bojový úkol pro výsadkáře teprve začíná a jeho splnění závisí na spolupráci celé jednotky.

Střelby, výsadky i léčky

„Abychom v rámci cvičení nedřívili jen nácvik na bojové střelby, připravili jsme pro ně na tomto cvičení i taktickou část – tentokrát vysazení aeromobilní činností do terénu, po které následoval přesun družstva na určené

místo. Celou noc strávili venku a jejich úkolem bylo připravit léčku, která pak proběhla v ranních hodinách,“ říká náčelník skupiny přípravy AZ 43. výsadkového praporu nadporučík Pavel Kinc a dodává, že na tomto cvičení byli i tři nováčci, kteří byli začleněni do družstev mezi ty zkušenější, kteří již mají několik cvičení za sebou. Díky předávání vlastních zkušeností pomáhají těmto nováčkům rychleji zapadnout do jednotky.

Žádné cvičení se neobejde bez taktické a střelecké činnosti a bojových drillů. Na cvičení se proto vždy všechny tyto dovednosti kombinují tak, aby byl výcvik komplexní. Výsadkové zálohy mají proto během cvičení za sebou ostré střelby, a to jak denní, tak noční. Ty si

záložníci vyzkoušeli za využití přístrojů nočního vidění a mnozí z nich tuto techniku používali úplně poprvé.

Cílem je příprava na realitu

„Cvičení vždy připravujeme tak, aby bylo zátěžové, a to jak po fyzické, tak

i po stránce psychické," informuje nadporučík Kinc. „Cílem je přiblížit je realitě bojové situace. Jedná se především o omezení spánku, udržování jednotky v napětí, že kdykoliv může dojít k vydání nového bojového rozkazu.“

Po každé větší akci následuje po jejím skončení vyhodnocení daného úkolu ze strany instruktorů 43. výsadkového praporu, kteří působí v rámci každého družstva po celou dobu cvičení. Hodnocení pak probíhá i přímo v terénu, kde se plnil daný úkol, dokud to všichni mají v čerstvé paměti a mohou si zpětně své chyby uvědomit. Každý den je pak zakončen poradou, kdy se vyhodnocují předchozí aktivity a probíhá detailní příprava na následující den.

Jedna výsadková četa

„Zasazení této jednotky do té profesionální, k 43. výsadkového praporu, si dovedu představit naprosto reálně. Někteří

záložníci, kteří jsou tady od roku 2017, kdy naše jednotka vznikla, již mají základní penzum znalostí, které by měly dostačovat k tomu, aby výsadková záloha mohla být zařazena mezi profesionální jednotku a byla využita v rámci některého cvičení chrudimského 43. výsadkového praporu,“ dodává nadporučík Pavel Kinc.

Do konce roku čeká příslušníky 4. výsadkové roty AZ ještě jedno cvičení. V plánu je také výsadkový kurz pro ty záložníky, kteří jím už prošli a po roce si ho opět musí zopakovat. Tím by se završila jedna četa výsadku a jednotka by tak měla pětadvacet příslušníků výsadkové zálohy.

Alfa a omega výcviku

„Co se týká přípravy jednotlivých cvičení, nepřipravuje ho jen moje skupina, kterou tvoří tři osoby, ale podílí se na tom celý prapor,“ vysvětluje nadporučík Pavel Kinc. „Jedná se zejména o logistickou část, což znamená zajistit ubytování, stravování a sociální zázemí. Podílí se na tom jednotlivé bojové roty, které nám poskytují nejen instruktory, ale zejména i techniku, kterou prozatím nemáme. Příprava každého cvičení, kde jsou střelby nebo právě toto cvičení, kde je aeromobilní činnost s výsadky z vrtulníku, trvá přibližně dva měsíce. Musí se přesně naplánovat jednotlivé činnosti celého cvičení, včetně konkrétních míst působení jednotky pro celých sedm dní výcviku, který probíhá ve dne v noci.“

Každý záložník, který dorazí na cvičení, musí absolvovat aktuální lékařskou prohlídku, a pokud ho lékař uzná způsobilým k účasti na cvičení, čeká ho ve skladu fasování potřebné výstroje a výzbroje.

Podruhé už chybu nezopakuj

„Některou část výstroje, jako například maskáče, mají vyfasovanou do osobního vlastnictví,“ upřesňuje náčelník skupiny přípravy AZ Kinc. „Ale taktické věci jsou jim vydávány na každém cvičení, abychom jich měli nejen dostatečné množství, ale i z toho důvodu, aby si to nezapomínali doma. V každém součinnostním dohovoru s Krajským vojenským velitelstvím upřesňujeme požadavky na materiál, který si účastníci musí přivést s sebou. Dostávají také instrukce, když se počítá s tím, že budou působit několik dní v terénu. Mají tak možnost se na tuto skutečnost připravit. Tyto informace dostávají i profesionální vojáci, kteří když vyráží na cvičení, ví, jak dlouho bude cvičení trvat a zda bude výcvik probíhat několik dnů non-stop v terénu.“

Na tomto cvičení byli záložníci vysazeni aeromobilní činností do terénu, několik dnů v něm působili a připravovali se na provedení léčky, které proběhlo v ranních hodinách. Celou noc strávili venku. Příprava na toto působení v terénu je individuální věcí každého záložníka.

„Velká pozornost se vždy věnuje spacáku, protože zejména Doupovské hory jsou velmi zrádné a teplotní denní a noční rozdíly mohou překvapit,“ vysvětluje Kinc. „Ale věřte, že ten, kdo tuto přípravu jednou podcení, podruhé už tuto chybu nikdy nezopakuje.“

Text a foto: Jana Deckerová

Voják, který dokázal předběhnout i atletickou špičku

Nezdolný David Kellner

Ve vodě, v bahně, v prudkých kopcích, mezi stromy – zkrátka náročným terénem se běhá disciplína zvaná extrémní překážkové závody, kterým se věnuje voják z Úlic u Nýřan, rotmistr David Kellner. Jeho příběh vám byl představen v březnovém vydání A reportu. Nyní, po půl roce, dosáhl na další neuvěřitelné mety. V Austrálii se na začátku června stal mistrem světa v extrémním překážkovém závodě na 24 hodin a o měsíc později se stal v Kladně vicemistrem republiky v ultra běhu na 24 hodin.

Rotmistr David Kellner nám v březnovém čísle představil svoji cestu od počátků až na vrchol a díky jeho odhodlání a nasazení dosáhl další úžasné mety. Závodí ve svém volném čase, či si na závody vybírá dovolené. Jeho příprava se tak dá sotva porovnávat se špičkovým sportovcem, pro kterého je sport obživou. I přes to vše dokáže porážet atletické špičky a soupeře z celého světa.

Zlato ze Sydney

V přípravě na mistrovství světa jsem naběhal 600 km za měsíc, posiloval, trénoval překážky. To vše bylo potřeba, abych mohl letět do Sydney. Mám velkou výhodu v tom, co dělám, mám milující ženu, skvělou rodinu a trenéra, který je dle mého jeden z nejlepších u nás. A tak jsem se připravil velmi pečlivě, poctivě a téměř na vše, co by mě v Austrálii mohlo

potkat. Dalším aspektem, který mi velmi pomohl, byl fakt, že jsem se stal sportovcem dotovaným Plzeňským krajem, který mě podpořil finančně a tak jsem se mohl soustředit jen na trénink.

Půlrok utekl jako voda a v Sydney mne čekala jiná kultura, jiní lidé, jiné klima, papoušci a zázemí mimo civilizaci v naprosto jiné přírodě a elektrizující atmosféra šampionátu. Po dvou

A fakta

rtm. David Kellner se narodil 15. 10. 1975 v Plzni. Momentálně slouží u VZ 1534 Hradiště, působí na pozici náčelníka pracoviště logistické podpory personálu a nemovitých infrastruktur. Má středoškolské vzdělání s maturitou v oboru stavebnictví. Je ženatý a má jednu dceru.

Dosažení nejvyšší mety na závodu OCR Enduro

dnech jsem stál na startu závodu. Každému člověku bych přál zažít emoce, které před startem, v průběhu závodu a v cíli zažívám. Proto tento sport dělám, 24 hodin bojuji ne pro slávu, peníze, ale pro ten pocit objetí v cíli s těmi, co miluji.

A tak jsem běžel, 10 hodin za světla, 14 hodin za tmy a uběhl 150 km a zdolal 390 překážek bez jediné chyby. Nosil břemena, zdolával bariéry, ručkovací překážky, brodil a plaval vodou a nevnímal bolest z únavy, ale ani puchýře a pády, kterým jsem se nevyvaroval. A pak přišel cíl a mé vítězství na mistrovství světa OCR Enduro na 24 hodin nejen v mé věkové skupině, ale jako bonus i vítězství ze všech závodníků age group. Byl to krásný okamžik,

byla u něj má žena a dcera, na tento den nikdy nezapomenu. Krásný ceremoniál, pro mne nejkrásnější zlatá medaile na krku.

Pozvání od Atletického svazu

Ve chvíli, kdy jsem se zregeneroval po tomto náročném závodě, odběhl několik dalších, kvalifikoval se v Morzine na mistrovství světa Spartan Ultra na 24 hodin do Švédska na začátku listopadu a zahájil přípravu na druhou polovinu sezony, stále ve mně hlodala myšlenka, kolik kilometrů bych byl schopen uběhnout v závodě na 24 hodin bez překážek. Náhoda tomu chtěla a já dostal nabídku od pořadatelů mistrovství republiky v ultra běhu na 24 hodin, jestli bych se nechtěl zúčastnit

a poměřit se jako elitní ultra překážkář s ultra běžci na 24 hodin. A tak jsem 27. 7. v poledne stál na startu Mistrovství republiky v běhu na 24 hodin na Kladně a říkal si, jak jsem mohl v takovéto konkurenci pomýšlet na bednu. Jako vždy jsem se začal prát s kilometr dlouhým asfaltovým okruhem a bojovat o svůj další sen a to medaili z Mistrovství republiky v atletice. Dvacet dva let jsem o takové medaili snil, naběhal tisíce kilometrů, ale zároveň se obával, že tento sen v atletice, královně sportů, je pro mne nereálný. Nebylo lehké stále dál běžet a běžet, říkal jsem si, to by koukal Forrest Gump, jak mi to běhá na Kladně. Ale vážně, tohle byl nejtěžší závod mého života. Prodléval jsem spoustu krizí a bojoval s obrovskou únavou. Stále jsem však byl na tabuli pro sedm nejlepších závodníků ze 104 startujících, rval jsem se o svůj sen. Podpora rodiny, trenéra a kamarádů mě burcovala, abych šel na práh svých sil a ono to vyšlo. Po 24 hodinách jsem plakal dojetím, objímal svou ženu a dceru a křičel, jsem druhý, jsem vicemistr České republiky v ultra běhu na 24 hodin pro rok 2019. Můj výkon – 212,863 km! Byl jsem vyčerpaný, ale strašně šťastný, sotva jsem došel na vyhlášení, kde jsem dostal na krk stříbrnou medaili a zažil úchvatnou atmosféru.

Cílem je pokořit rekord

Jsem šťastný, že jsem tuto výzvu přijal. Opět jsem se svou rodinou zažil nezapomenutelný okamžik života. Další pak přišel, když můj trenér na atletickém tréninku dorostu v mém oddíle říkal svěřencům: chtěl bych vám představit Davida Kellnera, čerstvého vicemistra republiky v Ultra běhu, který za 24 hodin uběhl víc jak 212 kilometrů. A co dál? Mistrovství světa Spartan ultra na 24 hodin ve Švédsku. A když se zlepší podmínky pro trénink, mám další velký sen – posunout český rekord v ultra běhu na 24 hodin na hodnotu 265 kilometrů.

Podle vyprávění rtm. Kellnera připravil Michal Voska,
foto: archiv rtm. Davida Kellnera

Úvodní projev ředitele Sekce podpory
MO generálmajora Štefana Muránského

Technika v akci

Letošní ročník Dne sil podpory Armády České republiky – Cihelna 2019 zaznamenal rekordní návštěvnost

Dvacet pět tisíc návštěvníků z tuzemska i zahraničí zavítalo v polovině srpna do východočeských Králíků. V bezprostřední blízkosti Vojenského muzea Králíky se ve dnech 16. a 17. srpna uskutečnil 22. ročník vojenskohistorické akce „Den Sil podpory Armády České republiky – Cihelna 2019“.

Akci již tradičně organizovalo město Králíky, ve spolupráci se Sekcí podpory Ministerstva obrany ČR, útvary a zařízeními Armády ČR, Vojenským muzeem Králíky – ARMYFORT s.r.o, Policií ČR, Celní správou ČR, Vězeňskou službou ČR, kluby vojenské historie a mnoha dalšími subjekty.

Cihelna nabídla návštěvníkům poutavé dynamické ukázky v podání Armády ČR, integrovaného záchranného systému, vězeňské služby, celní správy a klubů vojenské historie. Ve statických ukázkách byla prezentována současná i historická vojenská technika, materiální zabezpečení a schopnosti útvarů a zařízení Armády ČR, vojenské školství či nábor do ozbrojených sil České republiky.

K vidění byly tentokrát nejen bojové letouny vzdušných sil a bojová vozidla pozemních sil, ale také další technika a vybavení součástí Armády ČR. Napadení vojenské patroly, eliminace protivníků, letecký odsun zraněného a ukázky služební kynologie. Akce se zúčastnilo 320 vojáků, 123 kusů vojenské techniky, z toho bylo 27 kusů divákům představeno během statických a dynamických ukázek. Zapojilo se také 27 příslušníků pěší roty Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Pardubice.

Historická část s podtitulem „Svoboda přichází přes Slezsko“ připomněla klíčové okamžiky osvobozovacích bojů v prostoru Ostravska na jaře 1945 v rámci dvou velkých bojových rekonstrukcí. Cihelna každoročně vzdává hold těm, kteří zde v severním pohraničí a na všech frontách druhé světové války chápali svůj bojový úkol jako otázku své cti a občanské povinnosti.

Text a foto: Tiskové středisko Cihelna 2019

Akce byla již tradičně zahájena výstřelem ze samohybné kanonové houfnice Dana.

Po zahájení akce následoval seskok parašutistů

Na ukázkách AČR se podíleli příslušníci AZ.

Prezentace techniky HZS ČR

Záchrana raněného v poli

Prezentace bojové techniky – posádka BVP-2

Příprava na letecký transport raněného

Dynamická ukázka služební kynologie

Ukázka výcviku služebních koní Policie ČR

Ukázka slánění psůvoda se psem z vrtulníku

Závěrečné defilé pro diváky

Embraer KC-390 stále podle plánu

Zkoušky nového brazilského transportního letounu KC-390, na jehož výrobě se podílí i Česká republika, postihly dva poměrně vážné incidenty. Společnost Embraer nicméně potvrdila, že certifikaci typu ani sériovou výrobu to nijak zásadně neovlivní, přičemž před podpisem už je také smlouva s prvním zahraničním uživatelem.

Brazílská společnost Embraer dnes bezesporu patří mezi přední letecké výrobce. K jejím nejúspěšnějším programům se řadí jak obchodní letouny z kategorie bizjetů, tak i civilní dopravní stroje pro krátké až střední tratě. V segmentu vojenské techniky je známá především díky výkonným turbovrtulovým cvičným a lehkým bojovým letounům EMB-312 Tucano a A-29 (EMB-314) Super Tucano nebo speciálním vojenským verzím na platformě ERJ-145.

Kolem roku 2006 začal výrobce, podporovaný brazilskou vládou, prověřovat možnost vyvinout na bázi civilního dopravního letounu řady E190 i vojenský střední taktický transportní stroj. Stejnou kategorii v té době začalo vybírat také brazilské letectvo, jehož požadavky nakonec rozhodly, že letoun pojmenovaný v roce 2009 jako KC-390 bude vyvinut jako zcela nová konstrukce. Jeho přepravní schopnosti měly být minimálně stejné jako v případě amerických turbovrtulových C-130 J Super Hercules, výkony jako rychlost a dolet pak letectvo chtělo ještě lepší.

Jen se dvěma prototypy

Zatímco konstruktéři tvořili první koncepční návrhy, Embraer intenzivně dojednával spolupráci s dalšími výrobci, díky nimž bylo možné vývoj urychlit. Jsou mezi nimi například argentinská společnost FAA (Fábrica Argentina de Aviones), chilská ENAER (Empresa Nacional de Aeronáutica de Chile) či portugalská OGMA – Indústria Aeronáutica de Portugal. V dubnu 2011 se k programu připojil rovněž český výrobce Aero Vodochody, který je nyní zodpovědný za výrobu celé zadní části trupu, všech vstupních a výsadkových bočních dveří a nouzových výstupů, nákladové rampy a pevných částí náběžné hrany křídla. Dodavatelem proudových motorů IAE V2500-E5 je nadnárodní společnost International Aero Engines, avioniku z větší části zajišťuje americká firma Rockwell Collins. Subdodavatelů je

pochopitelně mnohem více a například již od roku 2012 je součástí programu i Boeing.

První prototyp KC-390 byl v továrně v Gavião Peixoto slavnostně představen 21. října 2014, tedy pouhých pět let po zahájení vývoje, což lze s ohledem na rozsah nezbytných prací považovat za jednoznačný úspěch. S poznávací značkou PT-ZNF pak byl tento stroj úspěšně zalétán 3. února 2015. V té době se ale brazilská ekonomika potýkala s poměrně vážnými problémy, a tamní vláda proto musela přistoupit k řadě finančních škrtů, jež se dotkly i programu transportního letounu. Zkoušky prvního prototypu byly víceméně zastaveny a do vzduchu se vrátil až v říjnu téhož roku.

Výrobce dělal, co mohl, a například v únoru 2016 informoval o dosažení náletu prvními 100 hodin. I tak ale musel oznámit zhruba dvouleté zpoždění proti původnímu plánu. Situace byla o to náročnější, že ve snaze o snížení nákladů na vývoj bylo rozhodnuto veškeré letové testy uskutečnit jen s využitím dvou prototypů (plus čtyři kusy pouze pro pozemní zkoušky). Navíc už od počátku je zkušební program naplánován tak, aby odpovídal požadavkům na vojenskou i civilní typovou certifikaci, což má v budoucnosti výrazně zlepšit jeho šance na trhu (civilní certifikaci v souladu s předpisem FAA 14 CFR Part 25 zajišťuje národní úřad pro civilní letectví).

Druhý prototyp KC-390 (PT-ZNJ) poprvé vzletl 28. dubna 2016 a vzhledem k tomu, že jeho konfigurace již z větší části odpovídá sériovému provedení, posloužil primárně k testům souvisejícím s certifikací. Prvním milníkem v tomto procesu

bylo získání dočasné typové certifikace od brazilského vojenského úřadu IFI (Instituto de Fomento e Coordenação Industrial) na začátku roku 2017. V té době už měly oba prototypy za sebou více než 800 letových hodin a v továrně v Gavião Peixoto se rozbíhala montáž prvního sériového letounu. Už v červnu 2016 se přitom první prototyp představil veřejně také v rámci Farnborough Air Show a následně zavítal do několika zemí včetně České republiky. V červnu a červenci 2017 pak výrobce zorganizoval čtyřicetidenní turné, během něhož KC-390 navštívil celkem 19 zemí nejen v Evropě, ale také v Africe, Asii a Oceánii, kdy nalétal zhruba 130 hodin a uskutečnil 52 přistání v různých klimatických podmínkách. Zkoušky pokračovaly i v průběhu roku 2017 a část z nich se v listopadu odehrála i v americkém firemním středisku v Jacksonville na Floridě. Rok poté KC-390 zakončil s celkovým náletem přesahujícím 1 500 hodin a s více než 40 000 hodinami pozemních testů, díky nimž letoun získal i dočasnou civilní typovou certifikaci od úřadu ANAC (Agência Nacional de Aviação Civil). Společnost Embraer současně oznámila dosažení tzv. počátečních operačních schopností, nicméně v tomto případě použila zavedený pojem proto, aby vyjádřila připravenost letounu k provozu v brazilském letectvu v předem dohodnutém rozsahu úkolů.

Nouzové situace ve vzduchu i na zemi

I když je program zkoušek KC-390 prezentován především dosaženými úspěchy, nevyhnuły se mu ani dva velmi vážné incidenty týkající se v obou případech prvního z prototypů. Společnost Embraer o nich s ohledem na marketing pochopitelně příliš nehovoří, z veřejně dostupných informací je však zřejmé, že minimálně jednou dělily stroj od katastrofy pouhé sekundy.

K první nouzové situaci došlo 12. října 2017. Posádka tehdy testovala vlastnosti letounu na hranici pádové rychlosti v podmínkách s tvorbou námrazy. Stroj se ale z letu vrátil předčasně a výrobce poté oznámil, že se dostal za hranici tzv. letové obálky, tedy za

bezpečnostní omezení. Díky otevřeným zdrojům a záznamům letového provozu víme, že letoun se pohyboval asi 56 minut východně od letiště Gaviao Peixoto, přibližně ve výšce kolem 20 000 stop (6 100 m). Náhle však ztratil rychlost a velice prudce začal klesat, či spíše padat, a to vertikální rychlostí až 30 976 ft/min (566 km/h). Záznam ukazuje, že se posádce podařilo letoun z pádu vybrat až ve výšce kolem 1 000 m, podle některých zdrojů to však bylo ještě méně, jen asi 300 m nad terémem (pokrytí tamní oblasti v malých výškách není v komerční aplikaci stoprocentní). Ať tak či tak, naštěstí se letounu podařilo vrátit zpět na tovární letiště a tam bezpečně přistát.

V brazilských médiích se posléze objevila výpověď jednoho z leteckých techniků, jehož identita byla utajena, který popsal, jak k situaci došlo. V okamžiku, kdy piloti snížili rychlost letu, zároveň v souladu s programem zkoušky zvedli příď letounu tak, aby zvýšili úhel náběhu. V tu chvíli ale mělo údajně dojít k uvolnění nespécifikovaných prvků měřicí aparatury v nákladové kabině, která se poté sesunula k zádi. Těžiště stroje, který se už tak nacházel v limitní poloze, se tím posunulo natolik, že došlo ke ztrátě vztlaku a zmíněnému dramatickému pádu.

Během nekontrolované fáze pádu letoun výrazně překročil povolené násobky přetížení a některé části draku tím byly poškozeny. Stroj byl proto odstaven a musel být podroben důkladné prohlídce a opravě, která trvala až do začátku března 2018. Odolná konstrukce KC-390 jako celek naštěstí vydržela, a tak se první prototyp mohl znovu zapojit do testů. O tom, že za incidentem zřejmě nestála žádná konstrukční nebo systémová chyba, svědčí i fakt, že provoz druhého prototypu nebyl po mimořádné události omezen a stroj kromě již zmíněných zkoušek v USA posloužil v závěru roku 2017 například i k ověření funkčnosti podvěsných kontejnerů pro doplňování paliva jiným letadlům za letu.

KC-390 je vybaven avionikou Rockwell Collins Pro Line Fusion.

Opravený prototyp nicméně vydržel v provozu pouhé dva měsíce. 5. května 2018 jej na letišti Gaviao Peixoto postihl další incident, který sice nevypadá tak vážně, ale pro výrobce bude mít možná vážnější následky než první událost. Během blízce neupřesněných pozemních zkoušek letoun vyjel asi 260 metrů za práh vzletové a přistávací dráhy, a to i přesto, že s celkovou délkou 4 967 m (3 000 m hlavní část, 1 967 m zpevněný navazující pás) jde o pátou nejdelší letištní dráhu na světě. Není známo, při jaké rychlosti k události došlo, ale z dostupných fotografií a videozáznamů je evidentní, že se letoun zabořil do měkké půdy a v důsledku toho utrpěl poměrně vážné poškození všech tří podvozkových noh i spodní části trupu. Je zřejmé, že oprava v tomto případě bude velmi náročná a otázkou zůstává, zda vůbec bude realizovatelná – běžné dopravní letouny se po takových událostech zpravidla do provozu už nevracejí.

Embraer stále optimistický

Ztráta jednoho z pouhých dvou letových prototypů, ať už trvalá nebo jen dočasná, bude

pro Embraer pochopitelně znamenat výrazný problém. Na druhou stranu firma deklarovala, že naprostou většinu bodů zkušebního programu se už podařilo splnit a že ty, které ještě zbývaly pro posádku prvního prototypu, přesune na druhý prototyp a zřejmě částečně i na první sériový KC-390, jenž je v současnosti již ve finální fázi výroby. Díky tomu by nemělo dojít k žádnému velkému posunu v termínu dosažení plné vojenské i civilní certifikace, stanovenému na konec letošního roku. Dodržen by měl být i harmonogram dodávek pro brazilské letectvo, které již v květnu 2014 objednalo celkem 28 strojů. První z nich má být předán v nejbližší době, druhý pak ještě před koncem roku. Během roku by měly následovat tři letouny s tím, že dojde k navýšení výrobního tempa tak, aby byla celá zakázka realizována do roku 2025.

Důvod k optimismu dávají Brazilcům také vyhlídky na další komerční úspěchy KC-390. Již v červenci 2017 schválila pořízení až pěti letounů s opcí na jeden další vláda Portugalska, jehož letecký průmysl je s Embraerem významně propojen. Koncem června 2018 bylo potvrzeno, že jednání o podmínkách kontraktu spějí k závěru a že lze v brzké době

Boční dveře KC-390 vyráběné v Aero Vodochody.

Zadní nákladová rampa KC-390 vyráběná v Aero Vodochody.

očekávat podpis finální smlouvy. Pro portugalské letectvo půjde o výraznou posilu, protože v kategorii transportních letounů má pouze sedm C-295 a čtyři dosluhující C-130H Hercules. Ještě nedávno přitom plánovalo rozsáhlejší modernizaci Herculesů, díky záměru pořídit KC-390 ale v dubnu 2018 tento krok přehodnotilo a staré letouny vybaví jen tím nejnужnějším, aby mohly v souladu s novými civilními leteckými předpisy vydržet v provozu do doby, než budou k dispozici nové stroje. Počátečních operačních schopností s KC-390 by chtělo portugalské letectvo dosáhnout už v roce 2021.

Zájem zakoupit brazilské letouny v minulosti deklarovaly i další země zapojené do programu KC-390. Například argentinské letectvo chtělo pořídit šest strojů, chilské také šest a české dva, s počtem dvanácti kusů se měla stát důležitým zákazníkem i Kolumbie. V současnosti ovšem nejsou dostupné žádné konkrétní plány týkající se příslušných akvizic. V případě Armády ČR je nyní prioritou modernizace pozemních sil a letectvo tak bude rádo, pokud se mu podaří realizovat alespoň plánovaný nákup dalších dvou kusů C-295M „Casa“. Pořízení většího transportního letounu pro AČR proto nelze očekávat dříve než po roce 2025.

Embraer má ale celou řadu dalších šancí, protože provozovatelů starých letounů řady C-130, jejichž životnost se blíží ke konci, je na světě stále dost. V únoru 2018 navíc ohlásil i možnost zatím poměrně netradičního kontraktu. Zájem až o šest strojů KC-390 oficiálně

vyjádřila civilní společnost Sky Tech, kterou nově vytvořila australská firma Adagold Aviation a portugalský letecký dopravce Hi Fly. Druhý jmenovaný subjekt se s letouny Airbus A321, A330, A340 a nově i jedním A380 zaměřuje především na charterové lety, z nichž podstatnou část zajišťuje i pro ozbrojené síly a vládní složky, například při rotacích vojsk v zahraničních misích. Pod hlavičkou Sky Tech by měly být KC-390 pronajímány letectvům, která by si jejich pořízení nemohla dovolit, přičemž by si je mohla pronajmát i na kratší dobu, než je životnost techniky – a pokud by je poté nepotřebovala, mohla by je jednoduše vrátit (typická doba pronájmu by měla činit zhruba 10–15 let).

Z hlediska exportního potenciálu bude mít zásadní přínos také větší zapojení Boeingu, který na začátku července loňského roku potvrdil rámcovou dohodu s Embraerem, na jejímž základě by měl získat 80% podíl v divizi komerčních dopravních letounů brazilského výrobce. Paralelně má být vytvořen společný podnik, který se zaměří na podporu prodeje KC-390 a dalších vojenských produktů a služeb Embraeru. „Vlastnictví“ KC-390 v tomto případě i nadále zůstane v brazilských rukách, s Boeingem „za zády“ se ale šance na uplatnění nového letounu zvyšují.

Text: Tomáš Soušek,

foto: autor, Embraer, Aero Vodochody, KFTT

53. pPzEB
102. průzkumný prapor generála Karla Palečka

Organizuje

„VÝBĚR OSOB“

k rotě HLOUBKOVÉHO PRŮZKUMU ve dnech 7. – 10. 10. 2019

starší průzkumník – specialista	- hodnost četař
starší operátor – specialista	- hodnost rotný
starší odstřelovač – specialista	- hodnost rotný
velitel skupiny	- hodnost rotmistr
velitel týmu	- hodnost nadporučík

Nabízíme:

- Účast na zahraničních kurzech a cvičeních
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělávání
- Možnost vzdělávání ve specifických kurzech AČR
- Nasazení v zahraničních operacích
- Perspektiva dlouhodobého setrvání v odbornosti s dobou rozhodnou 7 let

Požadujeme:

- Praxe v AČR minimálně 2 roky
- Zdravotní klasifikace „A“ schopen jako výsadkář
- Předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň „Tajné“
- Splnění výroční přezkoušení z tělesné přípravy za rok 2019 s hodnocením „výtečně“

Výhodou:

- Předchozí služba u průzkumných jednotek
- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Absolvovaný základní výsadkový kurz
- Osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil sk. V-B (popř. V-C)
- Znalost anglického jazyka dle normy STANAG SLP 1 a lepší
- Hlubší znalosti ze spojovací přípravy, schopnost práce s PC, BVIS

Profesní životopis vygenerovaný z ISSP a stručný motivační dopis s uvedenou kontaktní adresou a telefonní spojení (označené „RHPZ-výběr“) zašlete e-mailem na adresu rhpz@army.cz nejpozději do 25. 9. 2019.

Kontaktní tel.: +420 973 411 230 nebo +420 601 582 532

Další informace také na <http://www.102pzpr.cz/>

Samohybná houfnice M109A7

Samohybná houfnice M109 ráže 155 mm byla do služby u amerických pozemních sil zařazena v červnu 1963. Postupem času docházelo k jejímu vylepšování, přičemž vznikly verze M109A1, A2, A3, A4, A5 a A6 Paladin. V současné době první dělostřelecké útvary US Army přebírají tuto zbraň v nejvyšším standardu M109A7, jenž by měl v následujících letech nahradit starší provedení M109A6 Paladin. Obměny se dočkají taktéž muniční vozidla M992A2 FAASV, nově označovaná M992A3 CAT.

Od Paladinu k PIM

První kontrakt v hodnotě 64 mil. USD na vývoj M109A7 byl uzavřen v srpnu roku 2009, v lednu 2010 byl předveden první prototyp a do konce října 2010 výrobce dodal všech pět samohybných kanonových houfnic a dvojici muničních vozidel M992A3 CAT (Carrier Ammunition Tracked). Jejich vznik proběhl následovně: Paladiny a asociované muniční obrněnce M992A2 se přesunuly do vojenského podniku Anniston Army Depot v Alabamě, kde proběhla jejich demontáž na jednotlivé komponenty, které následně prošly repasí. Jakožto základ M109A7 posloužila zcela nová šasi (z továrny společnosti BAE Systems ve městě York v Pensylvánii), v kombinaci s nimiž byla opětovně

využita repasovaná část starších dílů. I když finální kompletaci dostala na starost výrobní linka v oklahomském Eglinu, na produkci typu M109A7 se taktéž podílejí závody BAE Systems v Aikenu v Jižní Karolíně, Minneapolisu v Minnesotě, Sterling Heights v Michiganu a Endicottu ve státě New York.

Úvodní zkoušky samohybné kanonové houfnice M109A6 PIM (Paladin Integrated Management), jak se varianta M109A7 zpočátku označovala, zahájila americká armáda počátkem listopadu 2012. Program PIM nabral na obrátkách v říjnu 2013, kdy společnost BAE Systems oznámila, že podepsala se zástupci Ministerstva obrany smlouvu pokrývající stavbu ověřovací série houfnic M109A7. Ta

zahrnovala 19 modernizačních sad pro palébné a 18 sad pro muniční vozidlo v celkové hodnotě 195 mil. USD. Následně byly dodány další sady a náhradní díly pro celkem 67 vozidel obou druhů, to vše v hodnotě 688 mil. USD. První předseriový stroj převzala americká armáda v dubnu 2015 s tím, že v prosinci 2017 zadal Pentagon korporaci BAE Systems kontrakt na řadovou produkci houfnice M109A7 a muničního vozidla M992A3 CAT. Smlouva zahrnuje finanční prostředky jak na dokončení třetí a poslední ověřovací série, tak i na sériovou výrobu. V jejím rámci by kromě 48 vozidel vzniklých v ověřovací výrobě mělo během následujících tří let každoročně vzniknout 60 modernizačních sad. Celková hodnota projektu

Kvůli zvýšení mobility, zjednodušení logistiky a snížení provozních nákladů se novou jednotnou platformou samohybné houfnice M109A7 i muničního vozidla M992A3 CAT stala podvozková a motor-převodová část z BVP M2 Bradley.

PIM se zatím vyšplhala na téměř 8 mld. USD (z čehož připadá 1,1 mld. na výzkum a vývoj a zbývajících 6,85 mld. je určeno na nákup nové techniky). US Army disponuje celkem 973 houfnicemi M109A6 Paladin a 950 muničními vozidly M992A2 FAASV (Field Artillery Ammunition Support Vehicle), z čehož se počítá s přestavbou na M109A7, respektive M992A3 u 574 kusů. Plánovaná životnost obou typů se má pohybovat v rozmezí 30–40 let.

Prvním útvarům vybraným velením pozemního vojska k přezbrojení na nový dělostřelecký komplet se stal 1-5. oddíl v sestavě 1. obrněného brigádního bojového uskupení 1. pěší divize ze základny Fort Riley v Kansasu, přičemž přebírání této techniky začalo už koncem minulého roku. Do vojenských zkoušek se zapojil též 3-16. dělostřelecký oddíl 2. obrněného brigádního bojového uskupení 1. jízdní divize US Army s domovskou posádkou v texaském Fort Hood.

Jiný podvozek, stejná věž

Varianta M109A7 v sobě integruje podvozkovou část, osmiválcový elektronicky řízený turbodiesel Cummins V903 (o zdvihovém objemu 14,8 l, výkonu 504 kW a maximálním točivém momentu 1958 Nm), samočinnou převodovku HMPT 800 od společnosti L3 Combat Propulsion Systems a soustavu řízení, jež jsou odvozeny od bojových vozidel pěchoty Bradley, s původní věží, dělem M284 a lafetou M182A1 ze standardního provedení M109A6. Takovéto řešení má především zjednodušit logistiku a zlevnit údržbu i provoz v rámci obrněných brigádních bojových uskupení americké armády. Kromě

toho typ M109A7 obdržel silnější generátor elektrické energie (nyní o výkonu 70 kW, s napětím 600 V), což umožnilo zaměnit hydraulické ovládání věže i zbraně (v odměru i náměru) za plně elektrické, přičemž elektrická energie pohání též poloautomatické nabíjení děla. Všechna tato technická řešení vycházejí z nakonec neúspěšného dělostřeleckého kompletu XM1203 NLOS-C (Non-Line-of-Sight Cannon) vyvíjeného v rámci programu Future Combat Systems a definitivně zrušeného v roce 2009.

Nová samohybná houfnice má sice o skoro 7,5 t vyšší bojovou hmotnost (36288 kg oproti 28850 kg u M109A6 Paladin), ale vzhledem k zabudování silnější pohonné jednotky dokáže na silnici udržovat stejnou maximální rychlost (61 km/h) jako předchozí model. Šasi má navíc vydržet případný růst zatížení až na 50000 kg (pokud by se např. rozhodlo o instalaci zbraně s delší hlavní či nabíjecím autotem). Zvětšení se dočkala také zásoba paliva (541 l místo dřívějších 503 l), s níž dokáže stroj ujet 300 km. Má stoupavost až 60 %, boční náklon do 40 %, překoná 1,8 m široký příkop a může brodit vodní překážky hluboké až jeden metr. Vozidlo je 9,7 m dlouhé, 3,9 m široké a 3,3 m vysoké.

Vylepšený systém řízení palby PDFCS (Paladin Digital Fire Control System), zahrnující mj. i přijímač signálu GPS a radiostanice SINCGARS (Single Channel Ground and Airborne Radio System) pracující v utajeném módu, umožňuje obdržet palebný úkol, vypočítat veškeré palebné prvky, přejít z pochodové do bojové polohy, zaměřit hlavní zbraň a vypálit první ránu do 60 sekund. Jak již bylo uvedeno výše,

u M109A7 zůstalo zachováno původní dělo M284 s hlavní o délce 39násobku ráže, což značí, že nejvyšší dostřel s běžnými projektily dosahuje 22 km, kdežto u nábojů s urychlovacím raketovým motorem až 30 km. Zásoba nábojů ráže 155 mm u M109A7 narostla na 42 kusů (M109A6 vezl jen 39 kusů).

Zcela nově je řešeno také pancéřování, které je modulární a nyní lépe chrání i spodní partii před explozí min a nástražných výbušných zařízení. Zatímco běžná balistická ochrana v konfiguraci označované jakožto T1 (tj. Threshold 1) je jak na samohybné houfnice, tak na muniční vozidla aplikována již ve výrobním podniku, vyšší úroveň T2 ve formě doplňkové sady se na příslušné stroje osadí až v případě potřeby. Je to logické – souprava T2 váží jako celek okolo 1815 kg a zbytečně by v běžném mírovém provozu zatěžovala šasi vozidla. Možnost přežití osádek houfnic M109A7 na bojišti dále vylepšuje instalace protipožární soustavy AFES (Automatic Fire Extinguishing System) do interiéru a vnější lafetace dálkově ovládané zbraňové stanice M153 Protector neboli CROWS (Common Remotely Operated Weapons System). Naopak stejně jako dříve je složení osádky – řidič, velitel, mířič a nabíječ.

Text: Dušan Rovenský,
foto: BAE Systems, US DoD

Na letošní Tankový den do Lešan dorazilo rekordních 25 tisíc návštěvníků

Kraloval tank M4 Sherman

Bojové ukázky a prezentace tankové a pásové techniky. To byla hlavní lákadla 17. ročníku Tankového dne ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech. Vojenský historický ústav Praha tu v sobotu 31. srpna 2019 ve spolupráci s kluby vojenské historie připravil pro návštěvníky bohatý program.

Všechny návštěvníky na začátku přivítal ředitel Vojenského historického ústavu Praha plukovník gšt. Aleš Knížek.

„Letos to nebylo o tom, že by návštěvníci viděli jenom vojenské ukázky, ale představili jsme jim i čtyři konstrukční školy – českou, americkou, německou a ruskou,“ řekl nám ředitel VHÚ plukovník gšt. Aleš Knížek. „Pro diváky byly připraveny oproti jiným ročníkům i ukázky dvou bitev z 2. světové války, a to německo-finskou válku z roku 1944 a bojovou ukázkou německé a americké armády v Normandii ze sklonku války.“

První, tzv. laponskou válku z roku 1944, připravili členové klubů vojenské historie Gardekorps a Patria, kteří předvedli střet německých a finských vojáků.

Do druhé ukázky ze střetnutí německých a amerických jednotek na sklonku války se zapojila technika ze sbírek Vojenského historického ústavu, například stíhače tanků M36 Jackson a Hetzer, tank M3A1 Stuart nebo pásový transportér SdKfz 251. Diváci viděli také repliku tanku Pz-III, tank M4 Sherman, stroje White Scout Car M3A1, SdKfz 10 – Demag, M8, Halftrack M2, M3 a M16, Jeep, Dodge WC 52, GMC či obojživelný transportér DUKW.

Půlhodinovou ukázkou secvičili členové klubů vojenské historie Gardekorps a 16. obrněná divize, členové Muzea na demarkační linii v Rokycanech a další.

Vůbec poprvé se návštěvníkům představil nově zrekonstruovaný americký tank M4 Sherman ze soukromých sbírek, který byl ještě před třemi lety v Argentině, a je to jediný jezdící exemplář v České republice. Vojenský historický ústav má ve sbírkách tyto tanky dva, ale zatím jsou nepojízdné.

Text a foto: Jana Deckerová

Americká konstrukční škola: tank M4 Sherman.

O úvod se postaral tank Lt-38.

Ředitel VHÚ Praha plukovník gšt. Aleš Knížek přivítal návštěvníky 17. ročníku Tankového dne v Lešanech.

Umění pilota letounu Stearman PT-17 odměnili diváci bouřlivým potleskem.

Bojová ukázka německých
a amerických jednotek

Bitvu německých a finských
jednotek předvedli členové
Klubů vojenské historie
Gardekorps a Patria.

Průlet historického letounu C-11 odstartoval
17. ročník Tankového dne v Lešanech.

Diváky pozdravil
druhoválečný veterán
brigádní generál v. v.
Václav Kuchynka.

Nebezpečný plamenomet německé
armády byl atrakcí pro diváky.

Bojová ukázka německých a amerických jednotek

Střelecká soutěž s mezinárodní účastí

O pohár Moravské brigády

V minulých letech se 7. mechanizovaná brigáda podílela na několika ročních světového šampionátu, na který se sjížděli odstřelovači nejen z České republiky. Tento šampionát si postupem času vybudoval svoji prestiž a pozvánku tak pravidelně přijímali střelci ze zahraničních armád a dalších ozbrojených složek Spojených států amerických, Rakouska, Finska, Velké Británie nebo Belgie.

V letošním roce se ale představitelé mechanizované brigády rozhodli pro změnu. Klání odstřelovačů je přece jen určeno malé a poměrně uzavřené skupině elitních střelců, kteří navíc ve struktuře jednotek mechanizované brigády těžkého typu běžně nepůsobí. Ve spolupráci s dlouholetým partnerem, převraskou společností Meopta – optika, proto zorganizovali úvodní ročník zcela jinak pojeté střelecké soutěže, kterou nazvali O pohár Moravské brigády. Soutěži samotné předcházelo několik koordinačních porad a měsíce příprav, vše pod pečlivým dohledem praporčíka Františka Gála z oddělení bojové přípravy velitelství brigády. Využilo se přitom zkušeností,

kontaktů a zázemí ze zmíněných odstřelovačských šampionátů. Soutěž se proto opět konala v prostorech vojenské zkušební střelnice Bzenec a vojenského újezdu Libavá. V Bzenci vzniklo malé stanové městečko, poskytující zázemí účastníkům i desítkám vojáků, zabezpečující hladký chod soutěže. Od kuchařů, přes rozhodčí a jejich pomocníky, až po čílatele.

Třicet dvojic

Hlavním cílem této soutěže dvojic bylo představit soutěžícím napříč různými bezpečnostními složkami našeho i zahraničních států práci a výzbroj příslušníků mechanizované

pěchoty brigády těžkého typu. Celkem se do klání zapojilo 30 dvojic z útvarů Armády České republiky, Vězeňské služby České republiky, a také dvě dvojice polské a dvě dvojice rakouské armády. V den zahájení soutěže obdržel každý soutěžící standardní krátkou a dlouhou zbraň příslušníka 7. mechanizované brigády, tedy útočnou pušku CZ 805 Bren a také pistolí CZ SP-01 Phantom. Tyto zbraně mu byly přiděleny po celou dobu soutěže a absolvoval s nimi většinu střeleckých disciplín. V průběhu soutěže se jim ale do rukou dostaly prakticky všechny zbraně mechanizované brigády včetně lafetovaných kulometů nebo pušek pro přesnou střelbu. V průběhu následujících tří

Pistole CZ-SP01 Phantom

střeleckých dní si museli poradit s necelou třicítkou pestrých střeleckých úkolů. Některé měly svůj časový limit, byly absolvovány se záteží, po fyzickém výkonu nebo v noci.

Bzenec a Libavá

Soutěž byla organizačně velmi náročná, soutěžilo se totiž souběžně na několika střelnicích ve dvou vzdálených vojenských prostorech. Část zúčastněných dvojic tak plnila střelecké úkoly v Bzenci, zatímco další dvojice se ve stejnou dobu pohybovaly v desítky kilometrů vzdáleném vojenském újezdu Libavá. Aby toho nebylo málo, v každém z těchto dvou střeleckých areálů bylo rozmístěno hned několik střeleckých stanovišť, mezi kterými soutěžící týmy postupně rotovaly. Na každou střeleckou situaci dohlíželo hned několik rozhodčích.

Jak již bylo zmíněno, pestrost střeleckých disciplín byla velká. Vycházely především ze situací, s nimiž se v rámci výcviku nebo nasazení v zahraničních operacích setkávají právě příslušníci těžké mechanizované brigády. Do některých úloh tak byla zakomponována bojová vozidla pěchoty či kolová terénní vozidla, jež při své činnosti příslušníci 7. mechanizované

brigády běžně využívají. V jedné disciplíně například jeden z dvojice musel po doběhnutí na určené místo a zahájení střelby přivolat podporu bojového vozidla pěchoty, za jehož lafetovaným kulometem stál týmový kolega. Po příjezdu a zaujetí palebného postu z něj vedl palbu na určené cíle.

Řada námětů

V jiném případě byla simulována porucha lehkého terénního vozidla. Soutěžící museli vystoupit, vůz dotlačit do určeného prostoru, splnit několik střeleckých úloh v různých pozicích, získat kanystry s pohonnými hmotami a ty dopravit k vozidlu. Na další střelnici je zase čekal úkol spojený s vozidlem Tatra 810. V rámci této disciplíny jeden z dvojice prováděl srdeční masáž na figuríně umístěné na korbě vozidla. Jeho týmový kolega se mezitím snažil z poklopu kabiny zasáhnout puškou pro přesnou střelbu co nejlépe velmi vzdálený terč. Po vystřelení zásobníku se ve svých úlohách prostrídali. Zasáhnout terč nebylo jednoduché nejen kvůli jeho vzdálenosti, ale i kvůli tomu, že masírující střelec svým pohybem celé vozidlo rozhoupával. Některé disciplíny se sice jevily více statické, ale vždy

tam byla nějaká maličkost, která je ztěžovala. Nejen časový limit, ale třeba i použití plynové masky, hledání nábojů v krabici s prázdnými nábojnicemi či várnice plná vody na zádech. V průběhu soutěže toho navíc týmy taktéž moc nenaspaly. Jednak kvůli přesunům a také kvůli tomu, že část disciplín probíhala po setmění. Počasí bylo nevyzpytatelné, často přšelo a o nějakém tepelném komfortu se většinu času soutěže vůbec nedalo mluvit. Ale i to je úděl mechanizované pěchoty.

Zlato míří do Tábora

Poslední střelecký den zůstaly všechny týmy na střelnici v Bzenci, aby dopoledne absolvovaly závěrečné střelecké disciplíny. Po vyčištění zbraní a sečtení všech výsledků mohli být na slavnostním nástupu vyhlášeni nejlepší. Jednalo se sice o soutěž dvojic, ale potěší, když víte, že jako jednotlivci se vám také dařilo. Každopádně první místo v hlavní kategorii získali četař Jaroslav Fišer a četař Jan Klimeš ze 42. mechanizovaného praporu Tábor. Na druhém se umístili svobodník Dominik Kubík a rotný Josef Kotnauer z 13. dělostřeleckého pluku. Třetí místo připadlo opět příslušníkům 42. mechanizovaného praporu Tábor, tentokrát nadrotmistru Vratislavu Hejnovi a nadporučíkovi Danielu Pišovi. Lze jen doufat, že se pilotní projekt této střelecké soutěže líbil, jeho další ročníky se ujmou a doplní tak sestavu již zavedených střeleckých soutěží a memoriálů.

Text: kpt. Ladislav Kabát, Michal Voska,
foto: kpt. Ladislav Kabát

Naše armáda se výcviku zaměřenému na hluboké brodění tanků věnuje již šedesát let

Obrněnci v roli ponorek

Když se letos v červnu chystali příslušníci 73. tankového praporu z Přáslavic na hluboké brodění tanků, většina z nich nejspíš zažívala nejrůznější pocity. Byla tam určitě zvědavost, nechyběl ani respekt, nováčci možná měli i jisté obavy. Jen málokdo ale asi tušil, o jak výjimečnou záležitost se jedná. Hluboké brodění tanků totiž prodělalo svou premiéru před šedesáti lety v září 1959 právě v tehdejším Československu poblíž Komárna na Dunaji.

Hluboké brodění tanků je jednou z metod, jak co nejrychleji překonat i velké vodní toky a dostat těžkou techniku na druhý břeh. Dodnes je tato metoda rozšířená převážně v armádách bývalého východního bloku. Kromě těchto zemí ji využívá ještě německý Bundeswehr a jihokorejská armáda. A to pouze s širokým komínem, který v případě problémů umožňuje osádce co nejrychlejší opuštění tanku. Americká armáda má tank Abrams vybavený soupravou gumových zástěn, které mu sice umožňují brodění, ale pouze do výšky věže.

Přísně tajný úkol

Dnes šestadevadesátiletý kapitán ve výslužbě Josef Haisler pracoval v padesátých letech minulého století ve Výzkumném a zkušebním středisku 020 Doksy. To později několikrát změnilo svůj název, ale pokaždé se jednalo o vojenský výzkumný tankový ústav, z něhož vzešla celá řada patentů týkajících se pancéřované techniky. Za všechny můžeme jmenovat

například technologii, která umožňovala startovat tanky i ve vysloveně arktických podmínkách, kdy mráz mohl dosahovat i padesát až šedesát stupňů pod nulou.

Koncem padesátých let dostali v tomto ústavu přísně tajný úkol vymyslet technologii brodění tanků pod vodou. Na něčem podobném prý tehdy pracovali Sověti, také východní Němci to zkoušeli na Labi u Dessau, ale výsledky prý nebyly uspokojivé. Navíc naší straně nebyly předány žádné informace týkající se tohoto výzkumu.

„Dostali jsme zadání, že máme vymyslet způsob, jakým by bylo možné brodit tanky na kilometrovou vzdálenost, v sedmimetrové hloubce a při rychlosti proudu do tří metrů za sekundu. Hydrometeorologové nám vytipovali místo na Dunaji, které odpovídalo právě těmto parametrům. Na základě toho jsme tomu museli uzpůsobit termín zkoušek a čekat, až nastanou odpovídající podmínky. K tomu došlo v září 1959,“ vzpomíná Josef

Haisler. „Dělal jsem vedoucího tohoto úkolu. Jako spolupracovníky jsem si vybral odborníky na vyproštění utopeného tanku a na záchranu osádky z tanku. Počítali jsme totiž s tím, že v případě nějakých problémů bude nutné tank zaplavit, aby vojáci mohli otevřít příklop a dostat se ven.“

Právě reakce posádky, pokud by nastaly určité problémy, se tehdy obávali. Komoru si udělali na zámku v Doksech. Zatopený voják si v ní mohl zvyšovat tlak až do sedmi metrů hloubky. Kromě toho měla armáda v Kroměříži šikmé koleje a po nich sjížděla do vody maketa korby tanku, ve které seděli čtyři vojáci. Takovýmto způsobem je přivykali na zaplávání tanku. Kabina se v případě problémů dala velice rychle vytáhnout na laně ven z vody.

Jako první brodil Dunaj

Samotné brodění spočívalo v hermetickém uzavření tanku a namontování speciálního komínu, prostřednictvím kterého se dostával

Přidělávání pětimetrového komínu na tank.

do tanku vzduch pro posádku a pro motor. Tank pak překonal vodní tok po jeho dně. Později byl pro výcvik vyroben i širší komín, jenž se namontoval na poklop. Právě jím mohla posádka v případě komplikací z tanku uniknout. Hloubka brodění byla ale limitována pouze do pěti metrů.

„Já jsem řešil toto zadání jen pro úzký komín. Snažili jsme se ošetřit všechny eventuality tak, aby nenastal žádný problém. Dělal jsem to na tanku T-54, ale pak někoho napadlo, zda bychom to nezkusili i na T-34, které byly v té době v naší armádě masově zastoupeny. Takže i na tento typ tanku jsme to nakonec také narychlo připravili. Nemohl jsem si to nechat ujít, a tak jsem dělal velitele tanku. Dunaj byl v těch místech široký právě zhruba kilometr. Museli jsme dosáhnout druhé strany a trefit se do značek, které byly od sebe přibližně deset metrů. Nejdříve jsme provedli zkoušky s tankem T-54 a následně i s tankem T-34. Všechno proběhlo bez problémů,“ usmívá se Josef

Haisler. „Tento způsob brodění jsme pak ukázali vojákům ze všech tzv. spřátelených zemí. Pokud si dobře pamatují, tak přijeli i Mongolové a Číňané.“

Na Libavé došlo k zatopení

Následující rok probíhaly na Libavé vojenské zkoušky. Ty už řídil velitel přáslavického útvaru a Josef Haisler zde byl pouze v roli poradce. Brodění se dělalo již v menší hloubce a účastníci se ho vojáci od útvaru z Práslavic. Jeden z tanků se tehdy utopil. „Opuštění tanku posádkou ale proběhlo naprosto bez problémů, nenastala žádná panika. Právě z ní jsme měli největší strach. To není jako dnes, hodně vojáků tehdy vůbec neumělo vřezat,“ dodává Josef Haisler. Následně se hodně brodilo na Labi. Studenti z vojenských kateder vysokých škol cvičili na relativně malé vodě na Labi u Čelákovic. Později bylo pro tyto účely vybudováno zkušební zařízení na Labi u Nučnický kousek od Litoměřic. Tam jezdily na výcvik již útvary.

V devadesátých letech minulého století výcvik hlubokého brodění povolna ustával. V roce 2011, po dlouhých čtrnácti letech, se k němu ale přáslavičtí tankisté opět vrátili. Od té doby se mu věnují zhruba každé čtyři roky. Tato záležitost je technicky velice náročná, takže si ji nemohou dovolit cvičit každý rok. Vojáci si však potřebují alespoň jednou za čas ověřit v realu možnosti, které modernizované tanky T-72M4 CZ skýtají.

Letos na cvičišti Loutka

Letošní hluboké brodění tanků se uskutečnilo ve dnech 5. až 6. června na vodním cvičišti Loutka ve vojenském výcvikovém prostoru Boletice. Zúčastnilo se ho 20 osádek tanku a 12 osádek BVP-2 ze 73. tankového praporu Práslavice.

Před samotným broděním se musí na tank namontovat pětimetrový komín, veškeré mezery důkladně utěsnit speciálním tmelem a nasadit pryžový kryt na ústí kanonu. Dále je nezbytné namontovat kryty chladičů, vstupu do čističe vzduchu, těsnící klapky výfuku a kryty odvětrání motorového a převodového ústrojí tanku.

Těmto činnostem předchází dvouměsíční příprava osádek. V tomto konkrétním případě byla zahájena již začátkem května. Začíná v bazéne. Každý tankista musí uplavat 300 m volným stylem, 25 m pod vodou a dokázat zadržet dech pod vodou po dobu jedné minuty. Měl by také zvládnout skok do neznámé vody, při kterém se cvičícím nesmí potopit hlava. Řidiči musí zvládnout také jízdu tankem podle gyrokompasu.

Osádky musí před ostrým výcvikem projít univerzálním cvičištem jízdy tanku pod vodou ve Vyškově. Zde cvičí se záchranným přístrojem ZP-10M, jehož prostřednictvím může osádka v případě zatopení vozidla dýchat pod vodou. Má tak dvacet minut na opuštění tanku a vnoření se. Dále v maketách bojového a řídicího prostoru tanku nacvičují metodiku zatopení vodou. Tankista je spuštěn v maketě do nádrže s vodou a po obdržení příslušného povelu provádí činnost dle stanovené metodiky k zatopení tanku. Pokud skutečně nastanou takové problémy při brodění tanků, dostává se ke slovu vyprošťovací tým a potápěči. Jednou ze záchranných variant je ale i vyproštění tanku z vody s pomocí ocelových lan.

Samotné brodění tanku se provádí rychlostí šest až osm kilometrů v hodině v hloubce čtyř metrů. V tanku pod vodou je tma a jiný tlak než na povrchu. Řidič také nesmí ztratit správný směr. V tomto mu pomáhá gyrokompas, jede tedy podle azimutu. Po vyjetí z vody je tank nějakou dobu velmi zranitelný. Kvůli utěsnění hlavní nemůže střílet. Příprava do bojového stavu pak trvá asi hodinu. I přesto je přímé překonání vodního toku nesrovnatelně rychlejší než stavět most nebo tanky přepravovat na pontonech.

Text: Vladimír Marek, foto: rtm. Lucie Gallová

Dnes již historická fotografie z brodění tanků T-55.

Ředitel Agentury služeb Praha nabízí:

**Volné pracovní místo o. z.
– referent majetkové správy**

platová třída – 10

místo výkonu práce – Praha 6, Generála Píky 1
stupeň bezpečnostní prověrky „Vyhrazené“

Požadavky:

Bc vzdělání technického zaměření, orientace v problematice oprav a údržby motorových vozidel všech kategorií; praxe v oboru autoopravenství výhodou; vybrané procesy v rámci zadávání veřejných zakázek a zpracování dílčích kroků v rámci VZ; ŘP min. A, B, C a další skupiny výhodou (řízení vozidel skupiny B podmínkou);

Náplň práce:

Podíl na řízení a zajišťování činností vedoucích k zabezpečení dopravních služeb, na organizaci provozu, údržby a oprav včetně kontrolní činnosti, zpracovávání formulářů a dat v rámci práce s veřejnými zakázkami v elektronických systémech ISL, FIS, zpracování a zajišťování předepsané dokumentace k opravám VTМ.

Bližší informace: Bc. Ibojla Machů, tel. 973 215 464, mob. 602 157 779

Nabídky se strukturovaným životopisem zasílejte na adresu: personalistka Bc. Zdena Šumpelová, Vojenské zařízení 5810, Generála Píky 1, 161 05 Praha 6, sumpelovaz@army.cz, tel. 973 216 964, mob. 702 008 065.

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete čtyři rozdíly na fotografii z ukázky z letošního ročníku Dne pozemního vojska Bahna, která názorně demonstrovala přepadení Polska Německem a zahájení druhé světové války, od něhož v těchto dnech uplynulo osmdesát let?

Samotnému přepadení Polska předcházela 31. srpna 1939 operace Himmler. Speciální skupina příslušníků SS převlečených do polských uniforem přepadla příhraniční německý rozhlasový vysílač Gliwice. Po jeho obsazení odvysílala rádiem výzvu v polštině k boji proti Němcům. Na místě přepadení zanechali těla zastřelených vězňů z koncentračního tábora Dachau, převlečená do polských uniforem. Celá akce měla vyvolat dojem, že následující útok na Polsko je odvetou za toto přepadení, a že tudíž Němec není agresorem. Dne 1. září 1939 spustilo Německo operaci Fall Weiss a překročilo hranice Polska. Druhá světová válka byla odstartována.

Jako první Čechoslováci se do jejích bojů zapojil kontingent devadesáti tří našich pilotů dislokovaných na polském letišti Deblin. Naši letci pomáhali zpočátku evakuovat zdejší leteckou školu dále od fronty, na východ. Čtvrtý den po německém útoku byla na polním letišti Gora Pulawska vytvořena 1. československá pozorovací letka. Naši letci dále působili v pozorovacím roji npor. Zbygniewa Osuchowského, který byl vytvořen 7. září 1939. Prvními padlými československými vojáky druhé světové války byl poručík Ondrej Šándor, nadporučík Štěpán Kurkom a poručík Zdeněk Rousom. Všichni tři zahynuli 2. září 1939 během německého náletu na letiště Deblin.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, foto: Vladimír Marek

Rozdíly: chybný znak na helmě, tečka na sloupu, bezpečnostní páska a znak

RECENZE

4. brigáda rychlého nasazení

4. BRIGÁDA
RYCHLÉHO NASAZENÍ

4th RAPID DEPLOYMENT
BRIGADE

Kniha navazuje na předchozí publikaci a mapuje pětadvacetiletou historii jednoho z elitních útvarů Armády České republiky. V české a anglické verzi její autoři Jindřich Marek, Petr Janoušek a zensnulý major Josef Turek – historici Vojenského historického ústavu Praha – zachytili vznik jednotky v roce 1994. Je zde uveden přehled všech velitelů a zároveň se autoři zaměřili i na historii a současnost jednotlivých praporů. V knize je v atraktivní fotografické příloze zobrazena nejen jejich výstroj, výzbroj a technika, ale dokumentuje i zásadní momenty z výcviku, a to jak v České republice, tak při společných mezinárodních cvičeních.

Jedna z kapitol je také věnována nasazení příslušníků 4. brigády rychlého nasazení v zahraničních operacích. V publikaci samozřejmě autoři nemohli opomenout ty, kteří padli při plnění služebních povinností – ať už v zahraničních operacích nebo doma.

Kniha má celkem 336 stran, 12 kapitol a je v ní použito téměř 500 fotografií.

Atraktivní podobu kniha získala díky nevšednímu grafickému designu Andrey Bělohlávkové z grafického oddělení odboru prezentačního a produkčního VHÚ Praha a fotografiemi přispěli samotní vojáci 4. brigády rychlého nasazení a fotografové odboru komunikace MO a VHÚ Praha. Bonusem nové knihy je přiložený krátký film, který rovněž ilustruje 25 let činnosti brigády.

Počet stran: 336

Vydalo: Ministerstvo obrany – VHÚ Praha

Text: Jana Deckerová

Interní komunikační portál

← → www.ikp.army.cz

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Milena Krejsová,
Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 28. 8. 2019

Toto číslo vyšlo dne: 16. 9. 2019

Foto na titulní straně: Jan Kouba

Častými dotazy, které na portále řešíme, jsou dotazy týkající se rozvržení základní týdenní doby služby. Dotazy jsou směřovány jak na rovnoměrné rozvržení základní týdenní doby služby, tak nerovnoměrné rozvržení doby služby, a to často v kombinaci s nepřetržitým režimem výkonu služby. Dnes se budeme zabývat jedním takovým dotazem.

Dotaz:

Dobrý den, chtěl jsem se zeptat, jak je to se základní týdenní dobou služby (40 hod.) při nerovnoměrně rozvržené době služby. Při ní může dojít k situaci, kdy nějaký den v týdnu, např. úterý, je stanovena doba služby vojáka (VZP) od 13:00 hod. s ukončením ve středu v 01:00 hod. VZP musí mít mezi směnami volno 11 hodin, tzn., že VZP může nastoupit do následující služby nejdříve v 12:00 hod. ve středu. Problém je v tom, že VZP chybí v daném týdnu do základní týdenní doby služby 4 hodiny. Musí si tento rozdíl nadpracovat? Nebo jde o překážku na straně zaměstnavatele? Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Při **nerovnoměrném rozvržení** doby služby není nutné dodržet základní týdenní dobu služby (40 hodin), ale nesmí být překročena průměrná týdenní doba služby za „přepočítací období“, zpravidla čtyřtýdenní, maximálně však 26 týdnů po sobě jdoucích (§ 26 odst. 2 zákona o vojácích z povolání).

Tzn., že když voják v jednom týdnu neodslouží 40 hodin (základní týdenní dobu služby), protože měl rozvrženou dobu služby v tomto týdnu jinak (na kratší dobu služby), tak „chybějící“ dobu služby do základní týdenní doby služby odslouží v některém z dalších týdnů. Musí to být ale nejpozději v 25. týdnu po týdnu, kdy odsloužil kratší týdenní dobu služby. O tom, kdy voják odslouží „chybějící“ 4 hodiny, rozhoduje nadřízený, který rozhoduje o rozvržení základní týdenní doby služby vojáka (§ 26 zákona o vojácích z povolání), což je velitel útvaru. V tomto případě nepůjde o žádnou „překážku na straně zaměstnavatele“ ani o „přesčas“.

Nadřízený rozvrhne dobu služby vojákovi tak, aby za „přepočítací období“, trvající nejdéle 26 týdnů po sobě jdoucích, **průměrná** týdenní doba služby vojáka nepřekročila **základní týdenní dobu služby**. V praxi to znamená, že pokud bude „přepočítací období“ stanoveno nadřízeným na 26 týdnů, nesmí voják za tuto dobu odsloužit více než 1 040 hodin (26 x 40 hod.). To, co odslouží nad 1 040 hodin, je službou konanou nad základní týdenní dobu služby (§ 29 zákona o vojácích z povolání), tedy „přesčasem“.

Výše uvedená pravidla neplatí pro intenzivní vojenský výcvik, nepřetržitý vojenský výcvik a nepřetržitě vojenské nasazení.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Zahynul excelentní pilot plk. v. v. František Hlavnička

Dne 13. srpna 2019 zahynul ve věku nedožitých sedmdesáti šesti let při tragické autonehodě plukovník v. v. František Hlavnička. Excelentní pilot, výborný parták a vypravěč, kamarád, který věnoval fandům leteckví spoustu svého času. Ve vzdušných silách naší armády prošel celou řadou letových funkcí až po zástupce velitele 5. stíhacího leteckého pluku. Byl organizátorem a členem akrobatické předváděcí skupiny Delta Team, příslušníkem tzv. stresové letky. Působil také jako zalétávací pilot. Ti, kdo ho osobně znali, se s ním rozloučili slovy: Věčně krásné modré nebe, pane Profesore.

Od nejzrozsáhlejšího nasazení našich vojáků během druhé světové války, karpatsko-dukelské operace, uplynulo sedmdesát pět let

Naše jednotky dosáhly státní hranice 6. 10. 1944.

Karpaty zalité krví

Boje na polské straně Karpat ve směru k městečku Dukla ze září 1944 jsou odborníky právem přirovnávány k těm nejkrvavějším operacím na západní frontě, které byly spojené s vyloděním v Normandii, případně s neúspěšným výsádkem Market Garden. Kóta 534 stejně jako Hyrowa hora přecházely během těch nejtěžších bojů z rukou do rukou. Obě tato místa byla doslova poseta mrtvolami vojáků. Hyrowa hora se stoupáním v některých úsecích až třicet procent stala doslova pohřebištěm našich tanků.

Koncem srpna 1944 vypuklo na Slovensku povstání. Pod vlivem této události byl původní plán Rudé armády obejít hornaté oblasti Slovenska přehodnocen. Politické okolnosti převážily nad doporučeními generálů. Moskva rozhodla o tom, že hlavní úder na pomoc povstalcům bude veden ve směru Krosno, Dukla a Prešov. Jeho provedením byla pověřena sovětská 38. armáda posílená 25. tankovým sborem, 1. gardovým jezdeckým sborem a 1. čs. armádním sborem v SSSR. Předpokládalo se, že během čtyř až pěti dnů dosáhnou útočící vojska úrovně Staré Lubovně a Prešova. Odpor dobře opevněných německých jednotek na svazích Karpat byl ale příliš silný. Navíc slovenské divize, které měly zabezpečit průchod sovětských a československých jednotek karpatskými průsmyky, byly Němci odzbrojeny. A tak útočící vojáky namísto bleskové operace, která by nejspíš urychlila konec druhé světové války, čekaly týdny bláta, špíny, zimy, neuvěřitelného utrpení a mnohé z nich i smrt.

Střelba do vlastních řad

Samotná operace začala po dvouhodinové dělostřelecké přípravě 8. září 1944. Odpoledne se v druhém sledu vydal na pochod i náš sbor. Nepřítel však nejen že držel své pozice, ale přisunoval také čerstvé posily. Postupující jednotky se pomíchaly, a tak se stalo, že hned druhý den ráno, sotva se začala zdvihát mlha, dostala se československá brigáda na karpatském hřebenu za osadami Machówka a Wrocanka naprosto nečekaně do kontaktu se silným uskupením nepřítele. Ten měl v předem vybudovaných

Nasazení výsadkářů

Další těžko pochopitelná fáze této operace měla ale teprve přijít. Součástí sboru byla i elitní 2. čs. paradestantní brigáda, která prošla výsadkovým výcvikem. Většinu jejího mužstva tvořili Slováci. Ti už se nemohli dočkat nasazení na rodné půdě. „Zpráva o Slovenském národním povstání nás zastihla v Proskurově. Měla neuvěřitelný účinek na všeobecnou náladu v brigádě. Jak ostatně vyplývalo z naší dosavadní přípravy, počítali jsme s tím, že budeme vysazeni na pomoc povstalcům v týlu

sovětských štábů,“ řekl nám před svou smrtí jeden z účastníků této bitvy generál Tomáš Sedláček. „Můžeme se tedy jen domnívat, že za tím snad stála nedůvěra Rusů k převážně slovenským vojákům a neochota vyslat je zpět do vlasti.“

Tesařík přišel o oko

V držení strategické kóty 534 nad polským městečkem Dukla se střídali naši vojáci a Němci. Pokaždé když přešla do rukou protivníka, následoval rozkaz k útoku s úkolem získat ji zpět. Z 94 vojáků Steinerovy kulometné roty, která se těchto bojů účastnila, zůstalo jen 11 mužů. Když konečně 20. září českoslovenští vojáci společně s Rudou armádou dobyli městečko Duklu, objevila se za ním další opevněná, v tomto případě ještě navíc zalesněná výšina – kóta 694, Hyrowa hora. Ne nadarmo se jí říkalo Hora smrti. O oko zde přišel i Hrdina Sovětského svazu kapitán Richard Tesařík. Na přístupech k průsmyku velel tankovému praporu. Pouhé dva dny po obsazení městečka Dukla 22. září ráno dostal za úkol se svými obrněnci dobýt Hyrowu horu. Sklon byl v některých místech tak prudký, že musely tanky táhnout pásové traktory. Němci zde poprvé použili proti našim tankům Panzerfausty. Jeden z nich zasáhl tank s osádkou četaře Ivana Timši. Další pak tak podporučíka Pisarského, který se po zásahu zřítíl do strže. Tesaříkův velitelský tank se jako první dostal téměř na vrchol, když ho zasáhla další německá pancéřovka. Nabíječ a dolní střelec zemřeli v útrobách tanku. Horní střelec byl těžce raněn. Tesaříkovi se podařilo na poslední chvíli otevřít poklop a ze stroje vyskočit. To mu také zachránilo život. Přes veškeré úsilí lékařů ale přišel o levé oko.

Poslední zářijový den ovládli naši vojáci výšiny východně od Barvinku. Rota samopalníků pronikla téměř na samotnou hranici. Ta však byla překročena až 6. října 1944. Téhož dne byla osvobozena i první slovenská obec – Vyšný Komárnik.

Boje o Dukelský průsmyk si vyžádaly obrovské ztráty. Padlo devatenáct tisíc sovětských vojáků. Náš sbor přišel o téměř dva tisíce příslušníků. Dalších čtyři a půl tisíce vojáků bylo zraněno. Největší ztráty byly mezi velitelským sborem.

„Někteří lidé hovoří o tom, že bitva o Dukelský průsmyk nebyla třeba, zbytečně to prý stálo mnoho životů,“ řekl nám před deseti lety jeden z jejích účastníků Alexander Beer. „To je ale téma pro historiky a ne pro nás, bývalé řadové československé vojáky, kteří tady plnili svůj nejčestnější úkol. Hodně mých kamarádů při tom padlo a my na to nesmíme nikdy zapomenout. Zaslouží si, abychom je měli v trvalé paměti.“

Přesuny našich jednotek v Karpatech probíhaly po nezpevněných rozblácených cestách.

pozicích československé vojáky dole pod sebou jako na dlani.

Jedním z čerstvě odvedených Volyňáků, kteří posílili československý sbor, byl i jednadvacetiletý Václav Bouzek. „Náš nástup do vlastního boje byl dosti tragický. Podle plánu velitelství jsme měli jít ještě sedm kilometrů, ale ocitli jsme se přímo na dostřel německé armády a mnoho našich vojáků na to doplatilo životem. Průzkumná rota, která měla jít alespoň kilometr vpředu, byla od nás tak dvě stě metrů. Naštěstí k ránu byla mlha a drobně přselo, to Němcům ztěžovalo viditelnost. Měli totiž obsazenou nejen silnici, ale i okolní kopce. Kdyby bylo jasno, dopadlo by to mnohem hůře.“

Stejně velké nebezpečí jako německé dělostřelectvo a minomety představovala četná kulometná hnízda. Nebylo se kde krýt, kde se zachytit. Vojáci padali po desítkách. Ústup se záhy změnil v panický úprk. Nováčci odhazovali zbraně, tlumoky a dokonce i objemnější součásti uniforem, aby mohli co nejrychleji utíkat. Jen s největším úsilím se nakonec podařilo některým zkušenějším velitelům úprk zastavit a zabránit tak panice. Jeden z nich, Oldřich Kvapil, se netajil tím, že tehdy musel dokonce použít zbraň proti vlastním vojákům. Náš sbor přišel o šest set mužů. Třetí brigáda byla doslova zdecimována. Maršál Koněv odvolal nejen velitele sboru generála Jana Kratochvíla, ale i některé velitele sovětských jednotek, které se rovněž daly na ústup. Velením sboru byl pověřen generál Ludvík Svoboda.

protivníka. Brigáda se začala přesunovat přes Tarnopol a Lvov do Przemyslu. Namísto očekávaného výsadku však přišel rozkaz odevzdat a uskladnit padáky a další materiál. Vojáci si mohli ponechat jen lehké osobní zbraně a jeden palebný průměr střeliva,“ popisoval tyto okamžiky šéflékař brigády, pozdější plukovník Alexander Reháč.

Zde také zastihl 11. září 1944 brigádu rozkaz, že má být okamžitě nasazena na frontu jako pěší jednotka. První prapor překonal bez jediné přestávky za den a noc stokilometrovou vzdálenost. Již v šest hodin ráno 12. září začal přebírat od sovětské jednotky svůj úsek v prostoru Zarszin, Nowosielce, Pisarowce. Protože v té době byl druhý prapor stále ještě na cestě, musel převzít celý úsek brigády. Ještě toho samého dne přešel prapor do útoku. Naši vojáci vytlačili Němce z předsunutých postavení a pronikli až do Pielně. Došlo jim však střelivo, a tak nebylo možné tento postup dále rozvíjet. Ztráty byly obrovské. Důstojníci brigády, kteří krátce před jejím nasazením přijeli z Velké Británie, nastupovali do útočných pozic bez jakéhokoliv polní výstroje, jen tak ve vycházkových uniformách a v polobotkách.

Brigáda se začala stahovat z fronty 18. září 1944. Za týden bojů se jí podařilo osvobodit dvanáct polských obcí. Během těchto bojů 143 vojáků brigády padlo, 438 bylo zraněno. Dalších 47 vojáků bylo nezvěstných. Početní stav brigády se snížil o čtvrtinu. „Dodnes nedokáže nikdo z historiků vysvětlit příčiny tohoto rozhodnutí

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA DŘÍVÍ NA OTOP ZAMĚSTNANCŮM RESORTU OBRANY

Vojenské lesy a statky ČR nabízejí zaměstnancům resortu obrany a organizací, které pod MO ČR spadají, možnost odběru vyrobeného jehličnatého dříví z kalamitních těžeb na otop

■ Dříví v 2-metrových délkách k odvozu z manipulačních ploch:

Cena: 480 Kč/m³ bez DPH

■ Štípané palivové dříví v délkách polínek 23–50 cm na skladě v Bochově (Karlovarsko):

Cena 750 Kč/prostorový metr sypaný (včetně DPH)

Možnost pomoci při zajištění dopravy.
U štípaného dříví z Bochova při odběru kontejneru (4500 Kč s DPH)
možnost dopravy do 10 km za 700 Kč (+ 36 Kč za každý další započatý km)

BRDY
Středočeský a Plzeňský kraj
Miroslav Vaněk
605 206 740
miroslav.vanek@vls.cz

BOLETICE
Českokrumlovsko
Vladimír Popp
605 206 767
vladimir.popp@vls.cz

HRADIŠTĚ
Karlovarský a Ústecký kraj
Marek Pencák
605 206 794
marek.pencak@vls.cz

RALSKO
Liberecký a Středočeský kraj
Vladimír Louda
605 206 815
vladimir.louda@vls.cz

BŘEZINA
Jihomoravský kraj – Vyškovsko
Petr Korhon
731 549 396
petr.korhon@vls.cz

LIBAVÁ
Olomoucký kraj
Miroslava Kandlerová
605 206 848
miroslava.kandlerova@vls.cz

53. pPzEB

102. průzkumný prapor generála Karla Palečka v Prostějově

Organizuje

„VÝBĚR OSOB“

k rotě HUMINT ve dnech 29. 10. – 1. 11. 2019

Mladší specialista roty HUMINT – hodnost rotmistr

Nabízíme:

- Nadstandardní platové podmínky
- Účast na zahraničních kurzech a cvičeních
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělávání
- Nasazení v zahraničních operacích
- Perspektiva dlouhodobého setrvání v odbornosti s dobou rozhodnou 7 let

Požadujeme:

- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Praxe v AČR minimálně 2 roky
- Zdravotní klasifikace „A“
- Předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň „Tajné“
- Splnění výroční přezkoušení z tělesné přípravy za rok 2019 s hodnocením min. „dobře“
- Pokročilá znalost anglického jazyka slovem i písmem (min. úroveň SLP 2222)

Profesní životopis vygenerovaný z ISSP a stručný motivační dopis s uvedenou kontaktní adresou a telefonní spojení (označené „RH-výběr“) zašlete e-mailem na adresu humint@army.cz nejpozději do 9. 10. 2019.

Kontaktní tel.: +420 973 411 360 nebo +420 602 568 076
Další informace také na <http://www.102pzpr.cz/>

